

**VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TARNYBOS
2013 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

2014 m.

Vilnius

TURINYS

1. STRATEGINIAI 2013 M. VEIKLOS PRIORITETAI IR TIKSLAI.....	3
2. BENDRA VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ INFORMACIJA IR TENDENCIJOS.....	5
2.1. VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ APIMTIS	5
2.2. ELEKTRONINIAI VIEŠIEJI PIRKIMAI	8
2.3. VIEŠIEJI PIRKIMAI IŠ SOCIALINIŲ ĮMONIŲ	11
2.4. CENTRALIZUOTI VIEŠIEJI PIRKIMAI.....	13
2.5. ŽALIEJI VIEŠIEJI PIRKIMAI.....	14
2.6. INOVATYVŪS VIEŠIEJI PIRKIMAI.....	17
2.7. EKONOMIŠKAI NAUDINGIAUSIO PASIŪLYMO VERTINIMO KRITERIJAUŠ TAIKYMAS VIEŠUOSIUOE IRKIMUOSE	18
2.8. KAINŲ PALYGINIMO VIEŠAJAME IR PRIVAČIAME SEKTORIUJE MODELIS.....	20
3. PREVENCIJA IR KONTROLĖ	21
4. TEISĖKŪRA IR METODOLOGIJA.....	28
5. MOKYMAI IR KONSULTAVIMAS	30
6. VIEŠIEJI PIRKIMAI GYNYBOS IR SAUGUMO SRITYJE	32
7. 2014 METŲ VEIKLOS PRIORITETAI.....	35
8. 2013 METAIS TARNYBAI SKIRTI ASIGNAVIMAI	36

1. STRATEGINIAI 2013 M. VEIKLOS PRIORITETAI IR TIKSLAI

2013 metais, lyginant su praėjusiais dvejais metais, **pažeidimų, atliekant viešuosius pirkimus, sumažėjo**. 2013 metais daugiau nei pusė, t.y. 56,1 proc. visų Tarnybos tikrintų viešųjų pirkimų vertės sudarė pirkimai, atlikti be pažeidimų. 2012 metais be pažeidimų buvo 38,4 proc. visų tikrintų pirkimų vertės, o 2011 metais – tik 26,5 proc.

Tarnyba, įgyvendindama Lietuvos Vyriausybės 2012–2016 metų programos svarbiausias viešųjų pirkimų politikos nuostatas – *siekti pertvarkyti viešųjų pirkimų sistemą taip, kad būtų garantuotas jų skaidrumas, iš esmės sumažėtų biurokratinė našta, būtų išnaudotos visos elektroninės erdvės ir centralizuotų pirkimų sistemos teikiamos galimybės, išskirtinis dėmesys būtų teikiamas viešųjų išlaidų efektyvumui, plačiau taikant sąnaudų ir naudos įvertinimo principą, prioritetą teikiant ne žemiausios kainos, bet ekonominio efektyvumo principui; skatinti žaliuosius pirkimus*, – 2013 metais ypatingą dėmesį skyrė viešųjų pirkimų vykdymo efektyvumo didinimui ir veiksmingai viešųjų pirkimų priežiūrai.

Siekiant **viešųjų pirkimų efektyvumo didinimo**, buvo skirtas dėmesys viešųjų pirkimų reglamentavimui, perkančiųjų organizacijų specialistų kvalifikacijos kėlimui.

2013 metais Tarnyba analizavo gautus pasiūlymus dėl viešųjų pirkimų sistemos tobulinimo,– sudaryta darbo grupė išanalizavo ir pateikė Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai, formuojančiai politiką viešųjų pirkimų srityje, siūlymus dėl Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo. Ministerija informavo, kad šiuos pasiūlymus analizuos įgyvendindama naująsias viešųjų pirkimų direktyvas. Siekiant didinti skaidrumą ir mažinti administracinę naštą, 2013 metų pabaigoje priimti Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimai bei Tarnybos direktoriaus tvirtinami šį įstatymą įgyvendinantys teisės aktai. Įgyvendindama Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimus, Tarnyba pakeitė viešojo pirkimo vertės nustatymo metodiką, kuri numato laisvesnes pirkimo verčių skaičiavimo taisykles. Pažymėtina, kad šis klausimas ilgą laiką buvo ypač aktualus mokslo institucijoms.

2013 metais Tarnyba tęsė bendradarbiavimą su Europos Sąjungos paramą administruojančiomis institucijomis, siekdama formuoti vieningą viešųjų pirkimų praktiką. Visgi perkančiųjų organizacijų gebėjimų ugdymo (metodinės pagalbos joms teikimo) veiklos sritis ir toliau lieka stiprintina, ypač atsižvelgiant į nuolat kylančias problemas bei kontroliuojančių institucijų išreikštus poreikius.

Sprendžiant konsultacijų telefonu pasiekiamumo problemą, 2013 metais Tarnyboje sukurtas konsultacijų ir pagalbos skambučių centras su bendruoju pagalbos numeriu. Nors dėl konsultuojančių specialistų trūkumo kol kas problema nėra išspręsta iki galo, prisiskambinti Tarnybos konsultantams tapo lengviau ir paprasčiau, sumažėjo klaidingų ir pakartotinių skambučių, centralizuotai valdomas skambinančiųjų srautas.

Skatindama vykdyti elektroninius pirkimus ir atsižvelgdama į perkančiųjų organizacijų kvalifikacijos kėlimo poreikį šioje srityje, Tarnyba 2013 metais parengė dvi mokymo programas („Viešųjų pirkimų suvestinės skelbimas CVP IS“ ir „Mažos vertės neskelbiamų pirkimų vykdymas CVP IS, kai juos atlieka pirkimo organizatorius“) ir kompiuterių klasėje apmokė 283 valstybės institucijų ir įstaigų specialistus, taip pat 130 vietos bendruomenės atstovų supažindino su supaprastintų viešųjų pirkimų vykdymo aktualijomis.

Įgyvendindama vieną iš savo veiklos prioritetų - **užtikrinti veiksmingą viešųjų pirkimų priežiūrą** - 2013 metais Tarnyba nemažai dėmesio skyrė viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių (toliau – pirkimo sutartys) vykdymo priežiūrai, stebėdama neigiamas tendencijas – pirkimo sutartys vykdomos nesivadovaujant jose nustatytais sąlygomis. 2013 metais iš visų Tarnybos patikrintų pirkimo sutarčių (bendra jų vertė – 217,0 mln. Lt) beveik visų, t.y., 90,7 proc. tikrintų pirkimo sutarčių vykdyme, nustatyta pažeidimų.

2013 metais Tarnyba ir toliau stiprino prevencinę (ex-ante), t.y. viešojo pirkimo iki pirkimo sutarties sudarymo, kontrolę. Prevenciškai atliktų vertinimų skaičius, palyginti su bendru atliktų vertinimų skaičiumi, 2013 metais išaugo ir siekė 41,9 proc. 2010–2012 metų laikotarpiu iki pirkimo sutarties sudarymo atliktų vertinimų skaičius vidutiniškai sudarė 32,8 proc.

Įgyvendindama Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytą kontrolės, pažeidimų prevencijos, pirkimo sutarčių vykdymo priežiūros funkciją, Tarnyba savo pastangas siekia sukoncentruoti į tuos viešuosius pirkimus, perkančiąsias organizacijas ir ūkio sektorius, pirkimo sutartis, kur didžiausia pažeidimų pasireiškimo tikimybė. Siekdama šio tikslo, Tarnyba tęsė projektą „Viešųjų pirkimų centrinės rizikos analizės sistemos kūrimas ir diegimas“ kurdama elektroninę viešųjų pirkimų rizikos valdymo informacinę sistemą. 2013 metais Tarnyba parengė dokumentus ir teisės aktus, būtinus kuriamos sistemos įteisinimui ir saugos užtikrinimui, parengė informacinės sistemos specifikaciją ir projektą, baigė sistemos programavimo darbus. Visiškai baigti diegti ir minėtą sistemą pradėti eksploatuoti numatoma 2014 metų antrąjį ketvirtį.

Atlikdama svarbią priežiūros dalį – teikdama konsultacijas viešųjų pirkimų sistemos dalyviams - Tarnyba stebi, kad nuolat didėja paklausimų, susijusių su viešųjų pirkimų vykdymu, skaičius. Ypatingai daug paklausimų sulaukiama elektroniniu paštu dėl elektroninių pirkimų vykdymo. Nemaža dalis paklausimų 2013 metais buvo gauta dėl techninių problemų: programinio nesuderinamumo, sisteminės programinės įrangos klaidų, CVP IS integruotų posistemių sąveikos sutrikimų. Tarnyba, spręsdama šias problemas, 2013 metais atnaujino CVP IS viešųjų pirkimų procedūrų CTM programinę įrangą ir įdiegė naujas tarnybinių stočių operacines sistemas. Šios priemonės leido pašalinti ankstesnės CTM programinės įrangos versijos klaidas, išspręsti programinio nesuderinamumo problemas, pašalinti kibernetinio saugumo spragas ir pažeidžiamumą, užtikrinti elektroninės informacijos saugumą ir konfidencialumą. Sistema bus tobulinama ir 2014 metais, ypač atsižvelgiant į tai, kad elektroninėmis priemonėmis vykdomų pirkimų skaičius nuolat auga.

Stiprindama savo veiklą, Tarnyba 2013 metais įgyvendino vidaus audito rekomendacijas dėl funkcijų optimizavimo: buvo atsisakyta dalies vadovaujančio personalo, peržiūrėtos skyrių vykdomos funkcijos, pakeisti vidaus dokumentai. 2013 metais savo kvalifikaciją asmeninės ir specialiosios profesinės kompetencijos srityse tobulino 83 Tarnybos darbuotojai. Tarnybos darbuotojai tobulino administracinius gebėjimus, susijusius su Tarnybos strateginių tikslų įgyvendinimu, daug dėmesio skyrė ir specialiujų profesinių žinių gilinimui, tobulino vadovavimo, lyderystės, analitinius gebėjimus, gilino komunikacinius įgūdžius, plėtojo žinias korupcijos prevencijos srityje. Taip pat pažymėtina, kad Tarnybos darbuotojai 2013 metais intensyviai dalyvavo Finansų ministerijos organizuojuose Europos Sąjungos struktūrinės paramos lėšomis finansuojamuose mokymuose, skirtuose Europos Sąjungos struktūrinę paramą administruojančių institucijų valstybės tarnautojų ir darbuotojų kompetencijų stiprinimui.

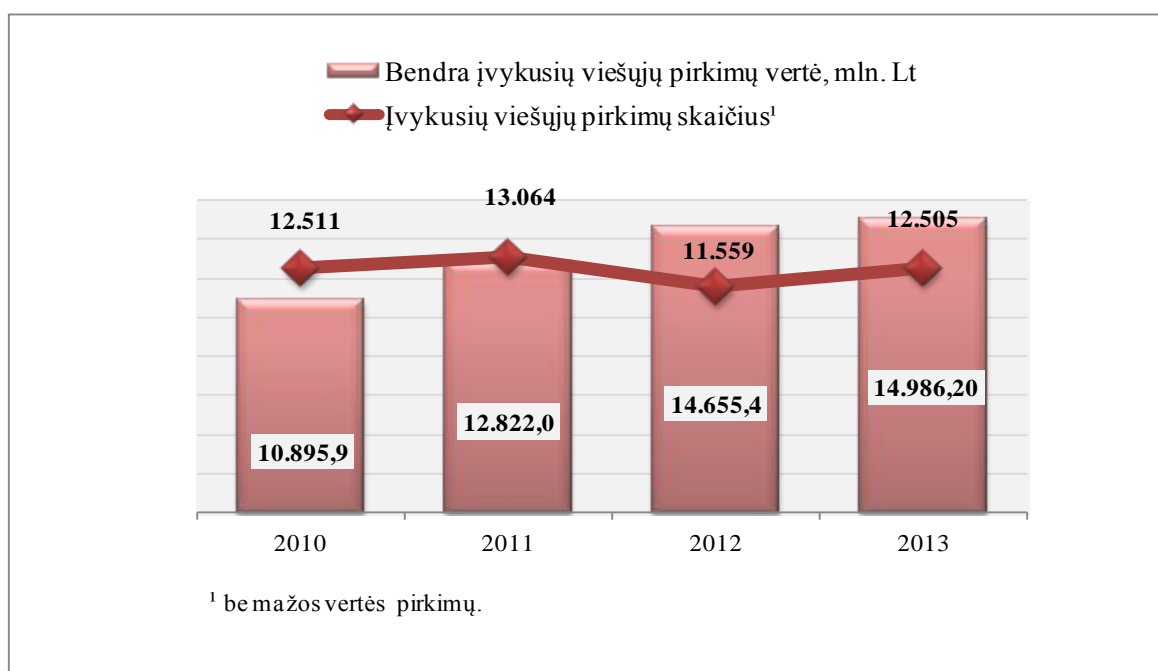
2. BENDRA VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ INFORMACIJA IR TENDENCIJOS

2.1. VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ APIMTIS

2013 metais Lietuvoje įvykusių viešųjų pirkimų apimtis, palyginti su 2012 metais, išliko beveik nepakitusi: viešųjų pirkimų skaičius (be mažos vertės pirkimų) išaugo 8,2 proc., vertė – 2,3 proc.

	2010	2011	2012	2013	Iš viso:
Įvykusių viešųjų pirkimų skaičius ¹	12.511	13.064	11.559	12.505	49.639
Bendra įvykusių viešųjų pirkimų vertė, mln. Lt	10.895,9	12.822,0	14.655,4	14.986,2	53.359,5

1 lentelė. Bendra įvykusių viešųjų pirkimų apimtis (skaičius, vertė) 2010–2013 m.

1 pav. Bendra viešųjų pirkimų apimtis 2010–2013 m.

Bendras viešųjų pirkimų skaičius su mažos vertės pirkimais 2011–2013 metų laikotarpiu – kasmet apie 700 tūkst. viešųjų pirkimų, kurių didžiąją daugumą sudaro mažos vertės pirkimai.

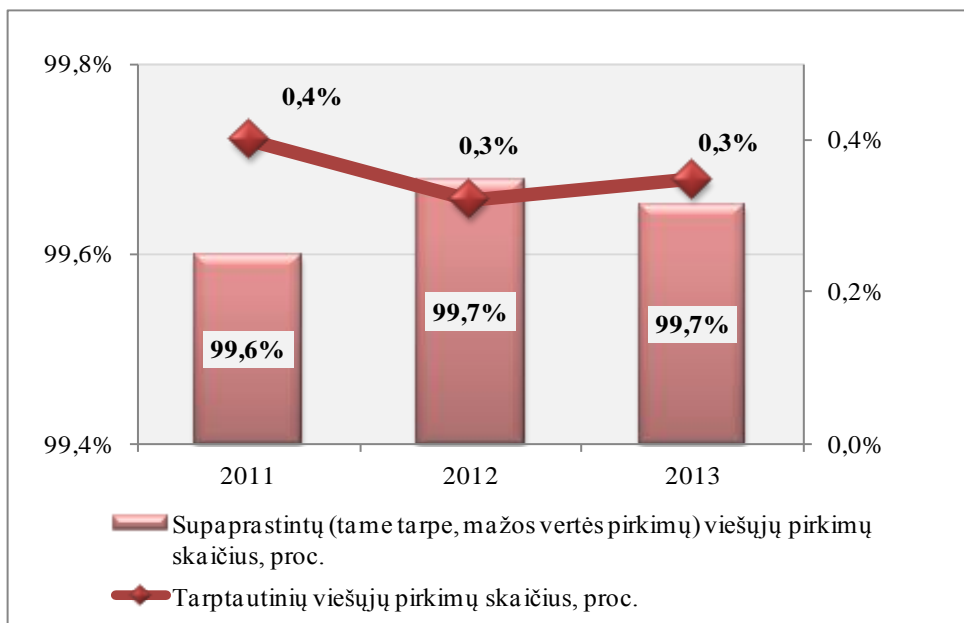
	2011	2012	2013
Įvykusių viešųjų pirkimų skaičius	642.866	723.883	688.098

2 lentelė. Mažos vertės pirkimų apimtis 2011–2013² m.

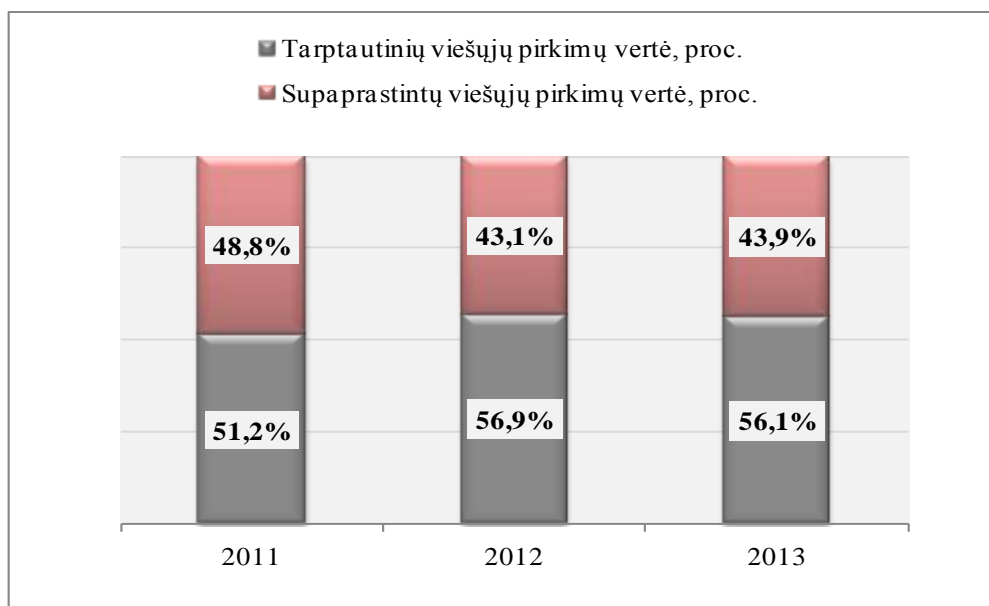
¹ be mažos vertės pirkimų.

² mažos vertės pirkimų apimtis nustatoma nuo 2011 m.

Tarptautinių pirkimų skaičiaus dalis 2013 metais nuo bendro per šį laikotarpį įvykusių viešųjų pirkimų skaičiaus išliko tokia pat, kaip ir 2012 metais – 0,3 proc. (2 pav.), tuo tarpu, tarptautinių viešųjų pirkimų vertė sudarė daugiau nei pusę bendros vykdytų viešųjų pirkimų vertės (3 pav.).

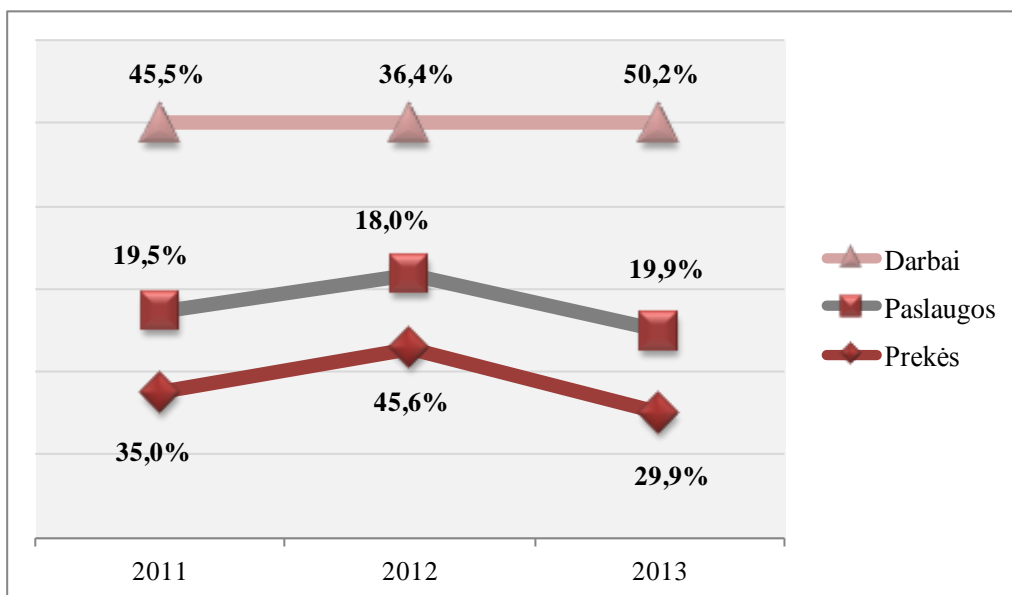

2 pav. Tarptautinių ir supaprastintų pirkimų skaičiaus pasiskirstymas 2011–2013 m.

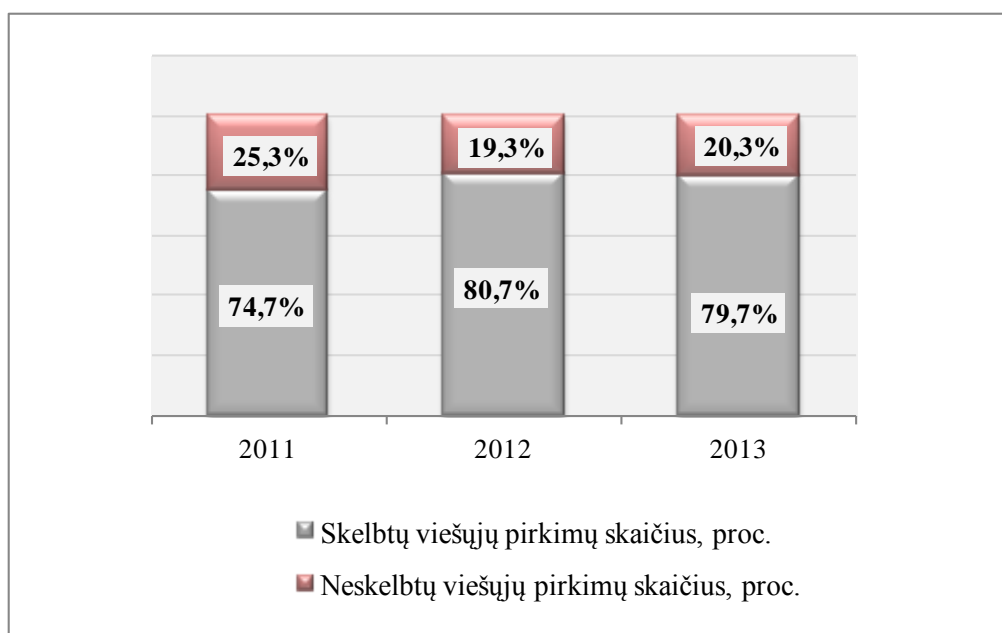
3 pav. Tarptautinių ir supaprastintų pirkimų vertės pasiskirstymas 2011–2013 m.

Pagal pirkimo objektų rūšis, didžiausią 2013 metais sudarytų viešųjų pirkimų sutarčių vertės dalį nuo bendros per šį laikotarpį vykdytų viešųjų pirkimų vertės sudarė darbų pirkimų vertė – 50,2 proc., prekių – apie 30 proc., paslaugų – apie 20 proc. (4 pav.)

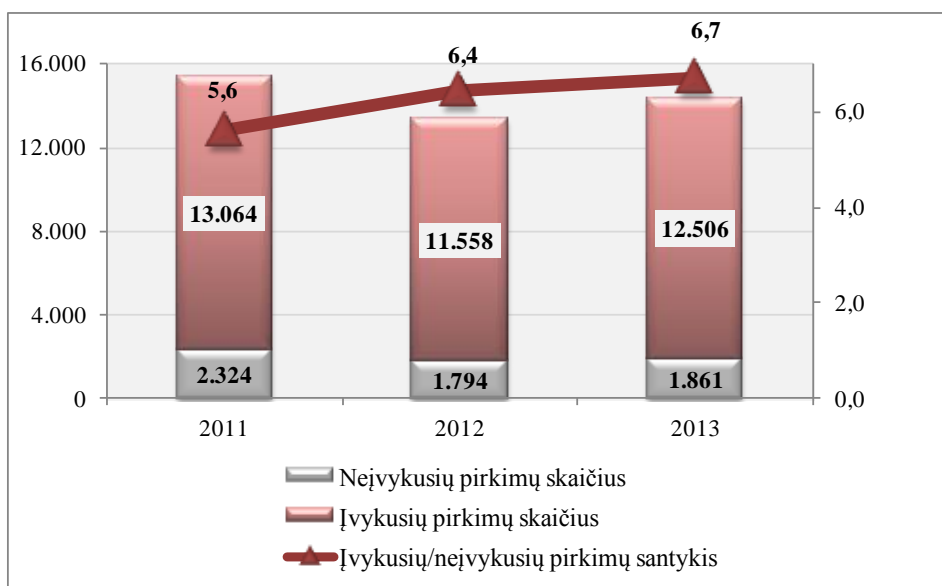
4 pav. Viešųjų pirkimų vertės pasiskirstymas pagal pirkimo objekto rūšis 2011–2013 m., proc.

Lyginant skelbtų ir neskelbtų viešųjų pirkimų vertės procentinį pasiskirstymą 2013 metais su 2012 metais, skelbtų viešųjų pirkimų vertės dalis 2013 metais sumažėjo 1 proc. (5 pav.)

5 pav. Skelbtų ir neskelbtų viešųjų pirkimų vertės pasiskirstymas 2011–2013 m., proc.

Sėkmingų pirkimų, t.y. pirkimų, pasibaigusių pirkimo sutarties sudarymu, skaičius 2013 metais, lyginant su praėjusiais metais, išaugo nuo 11.558 (2012 m.) iki 12.506 (2013 m.) (6 pav.)

6 pav. Sėkmingų pirkimų skaičiaus dinamika 2011–2013 m.

2.2. ELEKTRONINIAI VIEŠIEJI PIRKIMAI

Lietuvoje elektroniniai viešieji pirkimai pradėti vykdyti 2008 metais, kai vykdant Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos bendrojo finansavimo lėšomis remiamą „Viešųjų pirkimų informacinės sistemos plėtros“ projektą (Nr. BPD2004-ERPF-3.3.0-02-04-0017) buvo įdiegta viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo informacinė sistema (CTM). Ši sistema, apjungus ją kartu su viešųjų pirkimų monitoringo informacine sistema (VPM IS) ir centriniu viešųjų pirkimų portalu (CVPP), buvo pavadinta Centrine viešųjų pirkimų informacine sistema (CVP IS), kuria šiandien naudojasi dešimtys tūkstančių naudotojų.

Lietuvos nacionalinėje kovos su korupcija 2011 – 2014 metų programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. IX-711 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2011 - 2014 metų programos patvirtinimo“ viešieji pirkimai įvardyti kaip viena iš prioritetinių sričių. Minėtos programos įgyvendinimo priemonių plane numatyta siekti, kad ne mažiau kaip 80 proc. viešųjų pirkimų būtų vykdomi elektroninėje erdvėje (CVP IS).

2013 metais elektroninėmis CVP IS priemonėmis buvo vykdyti **14761** (skelbti tarptautiniai ir supaprastinti) viešieji pirkimai, kurie sudarė **87,1 procento** nuo visų skelbtų tarptautinių ir supaprastintų viešųjų pirkimų (3 lentelė).

Metai	2009	2010	2011	2012	2013
Skelbtų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų, skaičius	3.261	14.534	17.887	16.812	16.932
Skelbtų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų, vykdytų elektroniniu būdu, skaičius	1.158	9.273	13.504	13.975	14.759

Elektroninių pirkimų dalis, %	35,5%	63,8%	75,5%	83,1%	87,2%

3 lentelė. Skelbtų elektroninių pirkimų skaičiaus dalis nuo visų skelbtų pirkimų skaičiaus, proc.

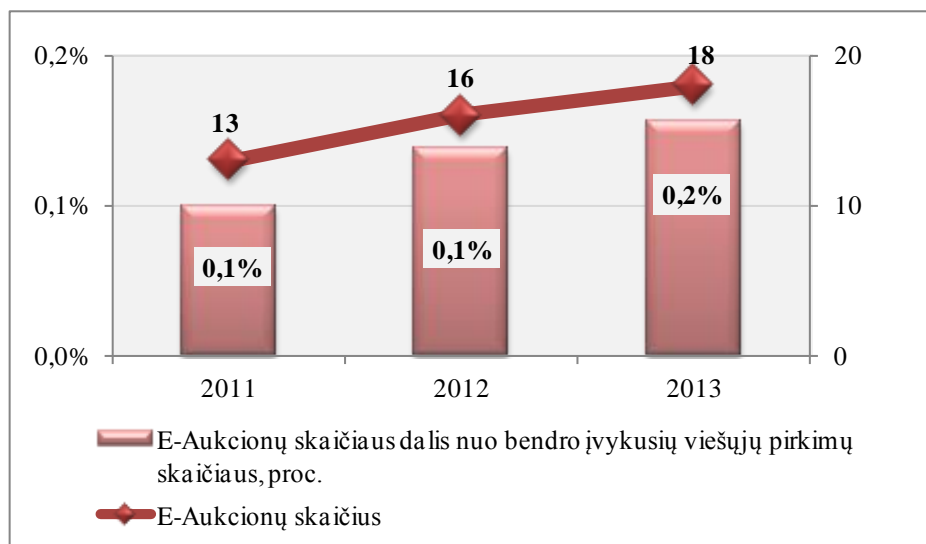
Skelbtų elektroninių viešųjų pirkimų vertės dalis 2013 metais sudarė 90 proc. nuo visų įvykdytų skelbtų viešųjų pirkimų vertės (4 lentelė).

Metai	Viešųjų pirkimų vertė, mln. Lt		Skelbtų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų, vykdytų elektroniniu būdu , vertės dalis nuo bendros skelbtų tarptautinių ir supaprastintų pirkimų vertės, proc.
	Iš viso skelbti tarptautiniai ir supaprastinti pirkimai	Iš jų – skelbti tarptautiniai ir supaprastinti pirkimai, vykdyti elektroniniu būdu	
2011	9.111,9	6.897,5	75,7%
2012	11.541,3	8.675,0	75,2%
2013	11.088,8	9.978,2	90,0%

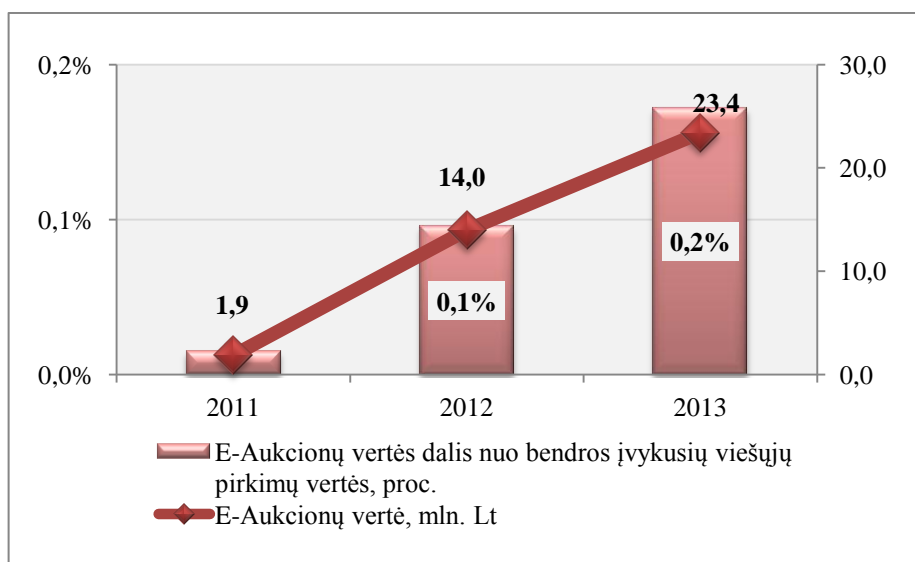
4 lentelė. Skelbtų elektroninių viešųjų pirkimų vertės dalis nuo bendros skelbtų viešųjų pirkimų vertės 2011-2013 m., proc.

2013 metais CVP IS buvo užregistruota daugiau nei 3000 viešųjų pirkimų dalyvių: 585 perkančiosios organizacijos ir 2 469 tiekėjai (iš jų 181 – užsienio tiekėjai). 2013 metų gruodžio 31 d. CVP IS registruotų dalyvių skaičius pasiekė beveik 26 tūkstančius: 8 059 perkančiosios organizacijos ir 17 705 tiekėjai, iš jų 792 (4,5 %) – užsienio tiekėjai. Ne tik auga užsienio tiekėjų, registruotų CVP IS, skaičius, bet ir plečiasi jų geografija. 2013 metais užsienio valstybių tiekėjai sudarė 4,5 procento nuo visų tiekėjų skaičiaus. Aktyviausi buvo Latvijos (159), Vokietijos (102), Lenkijos (74), Jungtinės Karalystės (68), Estijos (57) tiekėjai. Atkreiptinas dėmesys, kad dinamiškesnį užsienio valstybių tiekėjų dalyvavimą Lietuvos elektroninių viešųjų pirkimų srityje stabdo ne tik paslaugų bei darbų kainų, bet ir valiutų skirtumai, tad aktyvesnio užsienio šalių tiekėjų dalyvavimo galima tikėtis Lietuvai 2015 metais įsivedus eurą.

Kalbant apie elektroninius pirkimus, būtina paminėti vieną iš svarbių elektroninių viešųjų pirkimų teikiamų galimybių – **elektroninio aukciono** (toliau – E-Aukcionas) **procedūros taikymą** vykdamt viešuosius pirkimus. 2013 metais Tarnyba atliko E-Aukciono taikymo Lietuvos viešuosiuose pirkimuose praktikos tyrimą, kuriame dalyvavę perkančiosios organizacijos nurodė, kad didžiausi E-Aukcionų privalumai – sutaupytos lėšos, didesnė konkurencija, geresnės perkamų prekių ir paslaugų savybės, o labiausiai šią procedūrą taikyti viešuosiuose pirkimuose trukdo žinių ir patirties trūkumas. E-Aukcionų procedūros šalies viešuosiuose pirkimuose taikomos vis dar retai, nors kaip rodo patirtis, tai – viena iš galimybių taupyti lėšas, ypač vykdamt didelės vertės pirkimus. 2011-2013 metais E-Aukcionų skaičius išaugo nuo 13 iki 18, o vertė – nuo 1,9 iki 23,4 mln. litų, tačiau bendra apimtis sudarė tik apie 0,1 proc. bendros per šį laikotarpį vykdytų viešųjų pirkimų apimties (7 ir 8 pav.).

7 pav. E-Aukcionų skaičiaus dalis nuo bendro įvykusių pirkimų skaičiaus, proc.

8 pav. E-Aukcionų vertės dalis nuo bendro įvykusių pirkimų skaičiaus, proc.

Dažniausiai E-Aukcionų procedūros viešuosiuose pirkimuose taikomos įsigyjant statybos ir remonto darbus bei maisto produktus. Visos perkančiosios organizacijos elektroninius aukcionus vykdė CVP IS priemonėmis, tačiau vienu iš trūkumų nurodė šios sistemos nepakankamą funkcionalumą aukcionams vykdyti.

Daugiausia elektroninių aukcionų yra surengusios bendrovės LESTO (13) ir „Lietuvos energijos gamyba“ (11). Pagal sudarytų sutarčių vertę daugiausia elektroninio aukciono procedūrą taikė Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos. Ši perkančioji organizacija E-Aukciono būdu vykdė du maisto produktų viešuosius pirkimus, kurių vertė siekė 10,2 mln. Lt. Didžiausio Kalėjimų departamento vykdyto E-Aukciono, kurį sudarė net 298 dalys ir dalyvavo 19 tiekėjų metu, bendra pasiūlymų vertė sumažėjo nuo 9,5 mln. litų iki 8,8 mln. litų, t.y., E-Aukciono procedūros padėjo sutaupyti beveik milijoną litų. Tarp šio E-Aukciono laimėtojų – ne tik stambios maisto tiekimo bendrovės, bet ir ūkininkas, sugebėjęs sėkmingai pasinaudoti E-Aukciono galimybėmis.

Atsižvelgdama į siekį viešuosius pirkimus perkelti į elektroninę erdvę ir siekdama, kad CVP IS jos naudotojams būtų kuo patogesnė, Tarnyba 2012 metais pradėjo, o 2013 metais tęsė CVP IS sudarančių informacinių sistemų ir posistemų atnaujinimą ir modifikavimą, - 2013 metais atnaujinta viešųjų pirkimų procedūrų vykdymo informacinės sistemos CTM programinė įranga,

kurios dėka užtikrintas programinis suderinamumas ir elektroninės informacijos sauga. Centriniam viešųjų pirkimų portale įdiegta priemonė, leidžianti Viešųjų pirkimų įstatymo 91 str. nurodytoms socialinėms įmonėms viešinti savo gaminamas prekes, teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus. Užbaigtas viešųjų pirkimų rizikos valdymo informacinės sistemos kūrimas ir pradėti bandymai testinėje aplinkoje. Viešųjų pirkimų monitoringo informacinėje sistemoje atlikti pakeitimai integracijai su viešųjų pirkimų rizikos valdymo informacine sistema. Pradėtas kurti sutarčių registras, pateiktas planas CVP IS integracijai su informacine sistema „E. Sąskaita“.

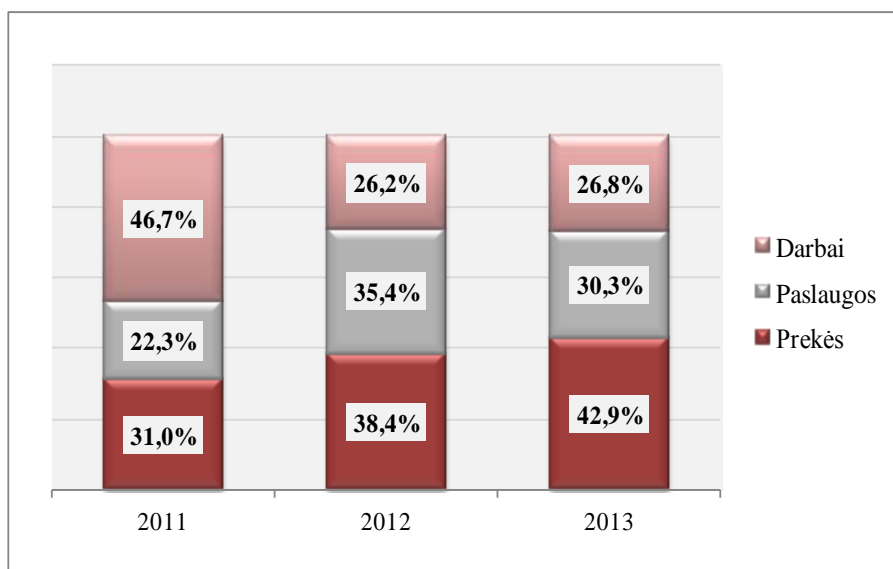
2.3. VIEŠIEJI PIRKIMAI IŠ SOCIALINIŲ ĮMONIŲ

Siekiant skatinti remtinių asmenų integravimąsi į darbo rinką, Viešųjų pirkimų įstatyme perkančiosioms organizacijoms įtvirtinta pareiga, atliekant supaprastintus pirkimus, ne mažiau kaip 5 procentus visų supaprastintų pirkimų vertės atlikti iš socialinių įmonių.³

Bendra pirkimų iš socialinių įmonių vertė 2013 metais, palyginti su 2012 metais, šiek tiek sumažėjo: 2012 metais siekė **50,8 mln. Lt**; 2013 metais - **48,5 mln. Lt**.

Perkančiųjų organizacijų, kurios *privalo*⁴ vykdyti viešuosius pirkimus iš socialinių įmonių, 2013 metais vykdytų supaprastintų viešųjų pirkimų iš socialinių įmonių vertė sudarė **1,0 proc.** bendros šių perkančiųjų organizacijų 2013 metais vykdytų supaprastintų viešųjų pirkimų vertės. 2012 metais šių pirkimų vertė siekė **1,1 proc.**

2013 metais iš socialinių įmonių daugiausia buvo įsigyta prekių, kurių vertė (**20,9 mln. Lt**) sudarė **43,0 proc.** bendros supaprastintų viešųjų pirkimų iš socialinių įmonių vertės (**48,5 mln. Lt**). Kiek mažiau buvo nupirkta paslaugų (**14,7 mln. Lt**) ir darbų (**13,0 mln. Lt**). 2011–2013 metais stebimas prekių, įsigytų iš socialinių įmonių, vertės procentinis didėjimas (9 pav.).

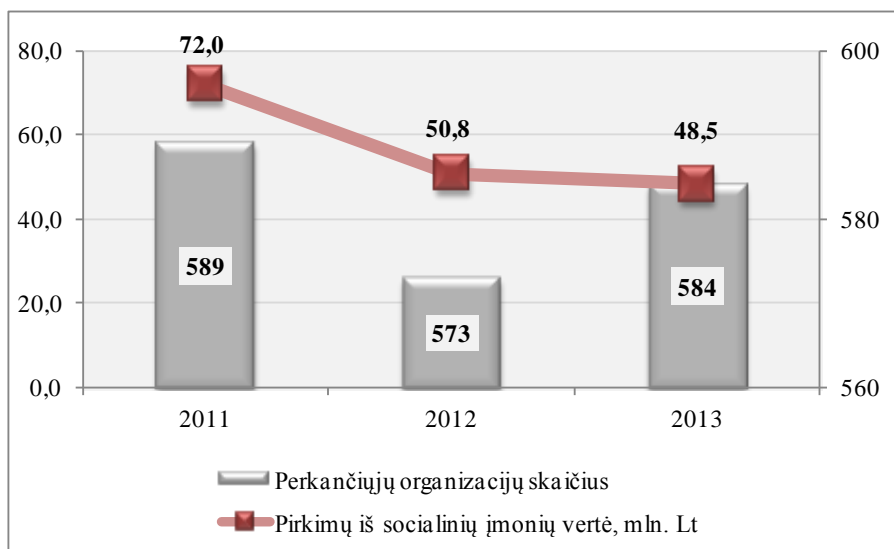
9 pav. Supaprastintų viešųjų pirkimų iš socialinių įmonių vertė pagal pirkimo objektų rūšis, proc.

³ Socialinės įmonės – neįgaliųjų socialinės įmonės, socialinės įmonės, kuriose dirba daugiau kaip 50 procentų nuteistųjų, atliekančių arešto, terminuoto laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės, arba įmonės, kurių dalyviai yra sveikatos priežiūros įstaigos ir kuriose darbo terapijos pagrindais dirba ne mažiau kaip 50 procentų pacientų, išskyrus atvejus, kai perkančiajai organizacijai reikalingų prekių šios įmonės negamina, paslaugų neteikia ir darbų neatlieka.

⁴ Pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 91 str. 1 dalies nuostatas, šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1,2 ar 3 punktuose nurodytos perkančiosios organizacijos, išskyrus Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes, konsulines įstaigas užsienyje ir Lietuvos Respublikos atstovybes prie tarptautinių organizacijų, taip pat kitas perkančiąsias organizacijas, kurios užsienyje įsigyja prekių, paslaugų ar darbų, skirtų užsienyje esantiems jų padaliniais, kariniams atstovams ar specialiesiems atašė.

Pagal pirkimo objektą 2013 metais daugiausia iš socialinių įmonių buvo perkama įvairių baldų (**9,3 mln. Lt**) bei valymo paslaugų (**9,1 mln. Lt**).

2013 metais, palyginti su 2012 metais, iš socialinių įmonių pirko šiek tiek daugiau perkančiųjų organizacijų: 2012 metais – **573**, 2013 metais – **584** (10 pav.).

10 pav. Perkančiųjų organizacijų, pirkusių iš socialinių įmonių, skaičius

Daugiausia 2013 metais iš socialinių įmonių pirko šios perkančiosios organizacijos:

- Trakų rajono savivaldybės administracija (**2,851 mln. Lt**),
- Kauno rajono savivaldybės administracija (**2,076 mln. Lt**),
- Elektrėnų savivaldybės administracija (**1,399 mln. Lt**).

Tarnyba atliko dalies perkančiųjų organizacijų 2013 metais planuojamų atlikti viešųjų pirkimų suvestinių analizę, norėdama išsiaiškinti, kaip perkančiosios organizacijos laikosi pareigos ne mažiau kaip 5 procentus visų supaprastintų pirkimų vertės atlikti iš socialinių įmonių. Įvertinusi viešųjų pirkimų suvestinių duomenis Tarnyba konstatavo, kad dalis perkančiųjų organizacijų neatsižvelgia į Viešųjų pirkimų įstatymo 91 straipsnio reikalavimus ir neįtraukia pirkimų iš nurodytą statusą turinčių tiekėjų į planuojamų atlikti viešųjų pirkimų suvestines. Todėl Tarnyba atkreipė perkančiųjų organizacijų dėmesį į Viešųjų pirkimų įstatymo 91 straipsnyje nustatytos pareigos privalomumą ir visas perkančiąsias organizacijas paragino pakoreguoti planuojamų atlikti viešųjų pirkimų suvestines, išskyrus atvejus, kai siekiamas racionalaus lėšų panaudojimo ir konkurencijos užtikrinimo, kiekvienu konkrečiu atveju įvertindamos potencialių tiekėjų skaičių, perkančiosios organizacijos priima sprendimą atlikti pirkimą ne iš socialinių įmonių.

2013 metais Tarnyba patobulino informacijos apie socialinių įmonių gaminamas prekes, teikiamas paslaugas ir atliekamus darbus pateikimą Centriniam viešųjų pirkimų portale (www.cvpp.lt.> VPI 91 str. įmonės), sudarydama galimybę informaciją talpinti ir atnaujinti pačioms socialinėms įmonėms. Taip užtikrinamas pateikiamos informacijos tikslumas ir operatyvus jos atnaujinimas, o perkančiosioms organizacijoms suteikiama galimybė prekes, paslaugas ir darbus rinktis pagal jas dominančių prekių, paslaugų ar darbų pobūdį (paieška pagal BVPŽ kodą, įmonės pavadinimą, prekių, paslaugų ir darbų pavadinimą ir kt.).

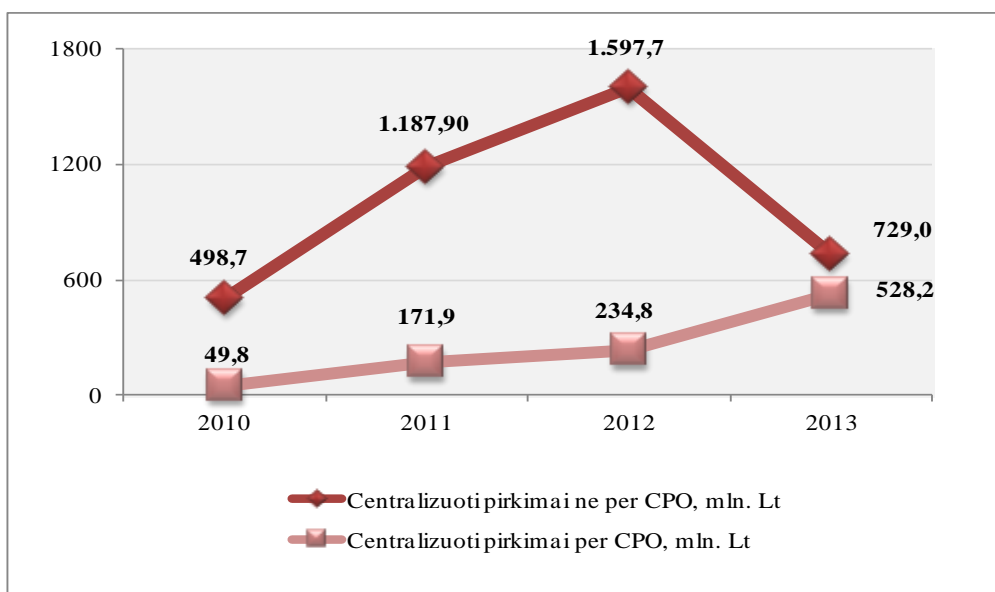
2.4. CENTRALIZUOTI VIEŠIEJI PIRKIMAI

Bendra centralizuotai vykdytų viešųjų pirkimų apimtis 2013 metais, palyginti su 2012 metais, sumažėjo: vertė 2012–2013 metais keitėsi nuo 1.832,4 iki 1.257,2 mln. Lt, pirkimų skaičius – nuo 322 iki 267 (5 lentelė).

Metai	2010	2011	2012	2013
	vertė, mln. Lt			
Centralizuoti pirkimai ne per CPO	498,7	1.187,9	1.597,7	729,0
Centralizuoti pirkimai per CPO	49,8	171,9	234,8	528,2
Bendra centralizuotų pirkimų vertė:	548,5	1.359,8	1.832,5	1.257,2
Bendra viešųjų pirkimų vertė (be mažos vertės pirkimų)	8925,5	10.844,2	12.641,0	13.020,9
Bendros centralizuotų pirkimų vertės dalis nuo bendros viešųjų pirkimų vertės, proc.	6,1%	12,5%	14,5%	9,7%

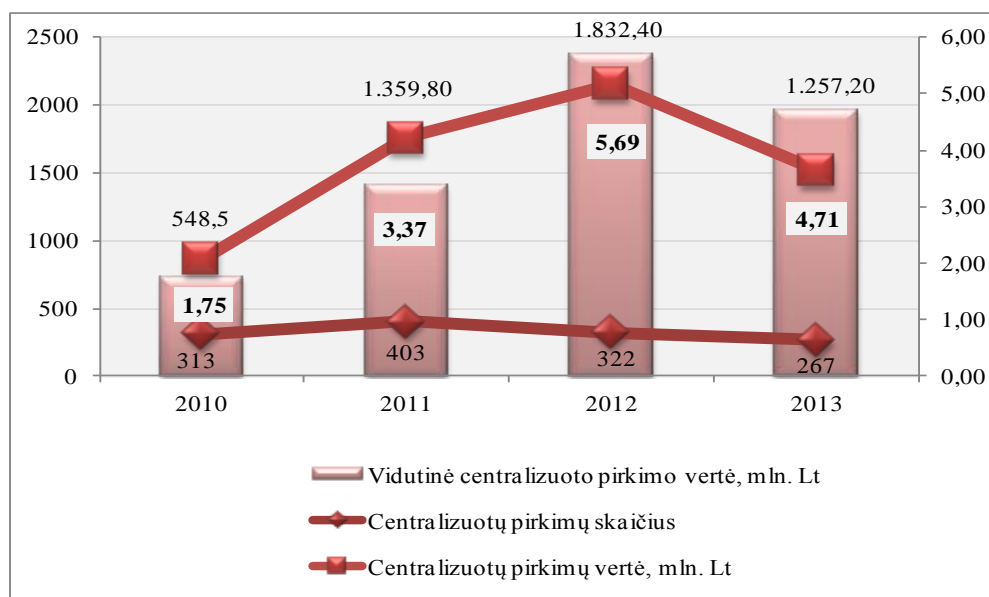
5 lentelė. Centralizuotai vykdytų viešųjų pirkimų apimtis 2011–2013 m.

Centralizuotų viešųjų pirkimų per CPO vertė 2013 metais, lyginant su 2012 metais, išaugo daugiau nei dvigubai (11 pav.), o jos dalis nuo bendros centralizuotai vykdytų viešųjų pirkimų vertės – nuo 13 iki 42 proc. Centralizuotų viešųjų pirkimų vertė per CPO turėtų augti dar sparčiau, - nuo 2014 metų sausio 1 d. įsigaliojo naujos Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos, pagal kurias, perkančiosios organizacijos, išskyrus Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes, konsulines įstaigas užsienyje ir Lietuvos Respublikos atstovybes prie tarptautinių organizacijų, privalės įsigyti prekes, paslaugas ir darbus iš CPO arba per ją, jei negali jų atlikti efektyvesniu būdu racionaliai naudodama tam skirtas lėšas, o sprendimą neatlikti CPO kataloge siūlomų prekių, paslaugų ar darbų pirkimo privalės motyvuoti.

11 pav. Centralizuotų pirkimų vertė perkant per CPO ir ne per CPO 2010–2013 m., mln. Lt

Centralizacijos masto augimą rodo vidutinės centralizuotai vykdyto viešojo pirkimo vertės augimas. Pavyzdžiui, 2010 metais vidutinė centralizuoto pirkimo vertė siekė 1,75 mln. Lt, o 2013 metais – 4,71 mln. Lt (12 pav.).

12 pav. Vidutinė centralizuoto pirkimo vertė 2010–2013 m.

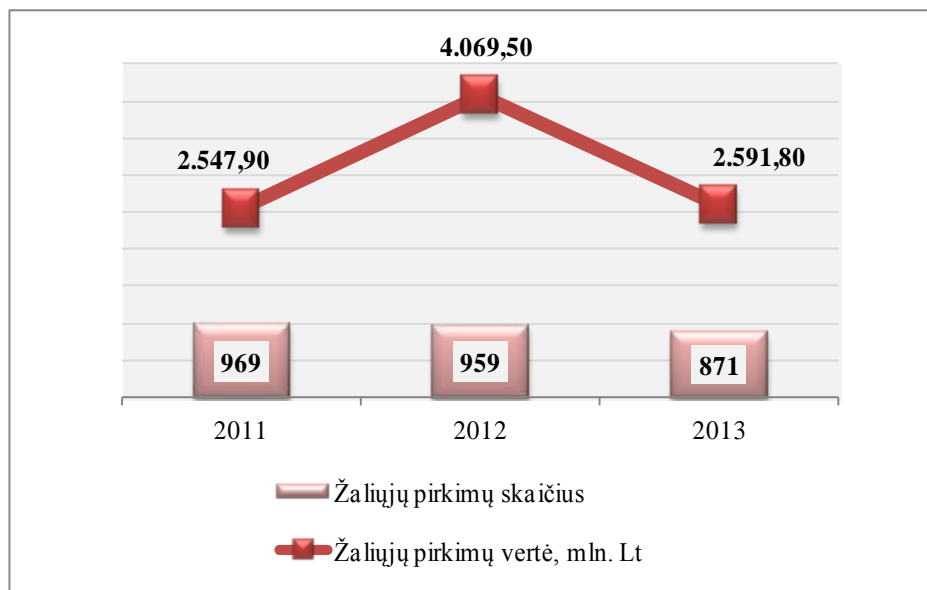
Pagal 2013 metais centralizuotai vykdytų viešųjų pirkimų, kuomet perkančiosios organizacijos pirkė ne per CPO, vertę, daugiausiai centralizuotai pirkė Lietuvos kariuomenė, kurios centralizuotai vykdytų pirkimų vertė siekė 228,4 mln. Lt ir tai sudarė 31,3 proc. bendros centralizuotai vykdytų pirkimų ne per CPO vertės. Centralizuotai per CPO 2013 metais daugiausiai pirkė Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, kurios centralizuotų pirkimų per CPO vertė siekė 71,1 mln. Lt ir tai sudarė apie 14 proc. bendros centralizuotų pirkimų per CPO vertės.

2.5. ŽALIEJI VIEŠIEJI PIRKIMAI

Vyriausybės įstaigos ir kitos Lietuvos Respublikos Vyriausybei atskaitingos valstybės institucijos ir įstaigos, Ministro Pirmininko tarnyba, ministerijos, įstaigos prie ministerijų ir kitos ministerijoms pavaldžios valstybės institucijos ir įstaigos, *ipareigotos*, atliekant prekių, paslaugų ir darbų viešuosius pirkimus, kuriems nustatyti aplinkos apsaugos kriterijai, taikyti šiuos kriterijus (toliau – perkančiosios organizacijos, kurios privalo taikyti aplinkosaugos kriterijus), skaičiuojant pagal skaičių ir pagal vertę, ne mažiau kaip 25 procentams tokių pirkimų 2012 metais, ne mažiau kaip 25 procentams – 2013 metais, ne mažiau kaip 30 procentų – 2014 metais ir ne mažiau kaip 35 procentams – 2015 metais, išskyrus tuos atvejus, kai rinkoje nėra prekių, neteikiamos paslaugos ar neatliekami darbai, atitinkantys žalesiems pirkimams nustatytus aplinkosaugos kriterijus, taip pat tais atvejais, kai jų taikymo išimtis numatyta Lietuvos Respublikos įstatymuose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose ir kituose teisės aktuose⁵.

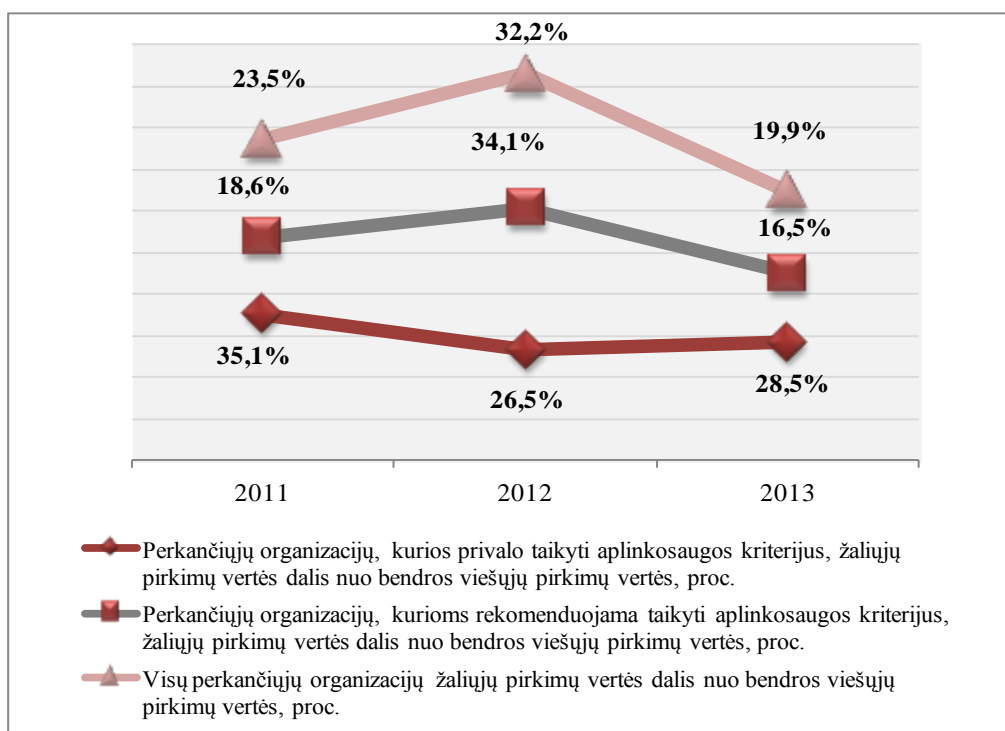
⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 27 d. nutarimo Nr. 1257 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 21 d. nutarimo Nr. 1133 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 8 d. nutarimo nr. 804 „Dėl nacionalinės žaliųjų pirkimų įgyvendinimo programos patvirtinimo“ ir jį keitusių nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo“ 2 p.

2013 metais, palyginti su 2012 metais, žaliųjų viešųjų pirkimų apimtis sumažėjo: vertė 2012 metais siekė 4.069,5 mln. Lt, 2013 metais – 2.591,8 mln. Lt; skaičius keitėsi nuo 959 iki 871 (13 pav.).

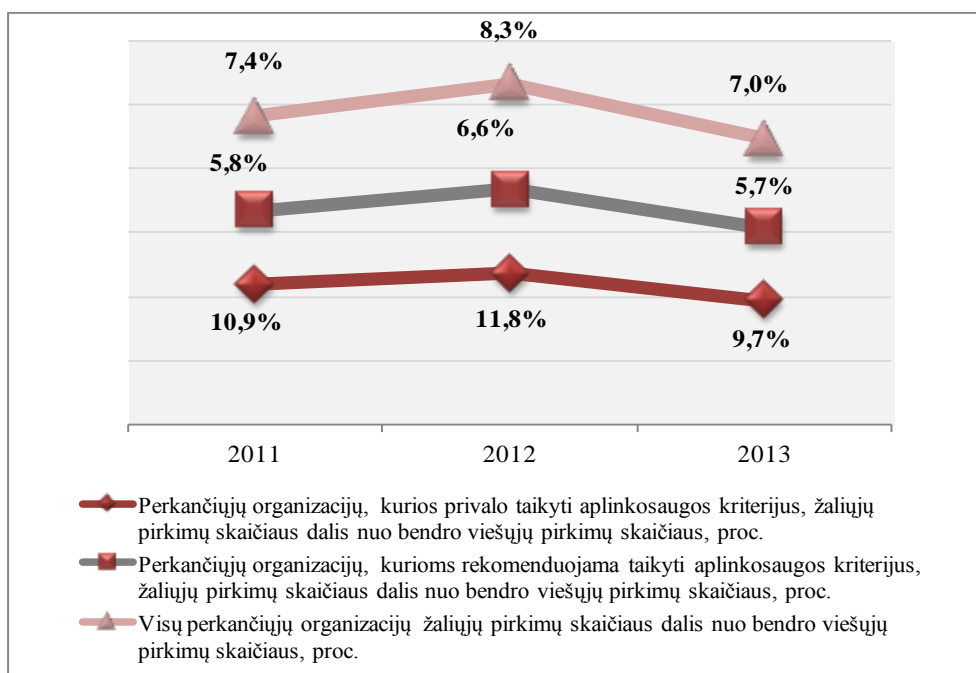

13 pav. Žaliųjų pirkimų apimtis 2011–2013 m.

Nepriklausomai nuo to, kad bendra žaliųjų viešųjų pirkimų apimtis 2013 metais, palyginti su 2012 metais mažėjo, o jos dalis nuo bendros įvykusių viešųjų pirkimų vertės keitėsi nuo 32,2 iki 19,9 proc., perkančiųjų organizacijų, *kurios privalo taikyti aplinkosaugos kriterijus*, žaliųjų pirkimų vertės dalis nuo bendros viešųjų pirkimų vertės 2013 metais, palyginti su 2012 metais, **išaugo** nuo **26,5** iki **28,5 proc.** ir viršijo numatytą 2013 metams reikšmę (25 proc.) (14 pav.).

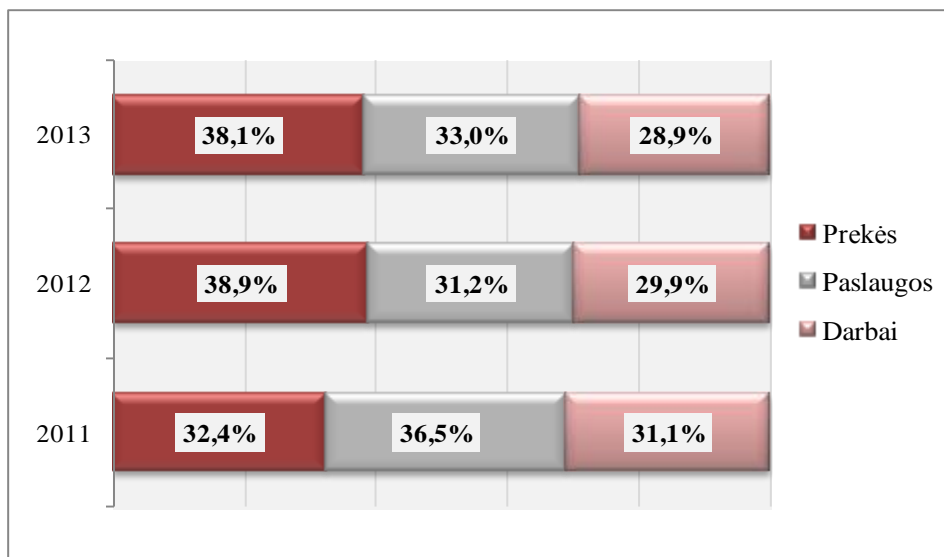

14 pav. Žaliųjų pirkimų vertės dalis nuo bendros viešųjų pirkimų vertės, proc.

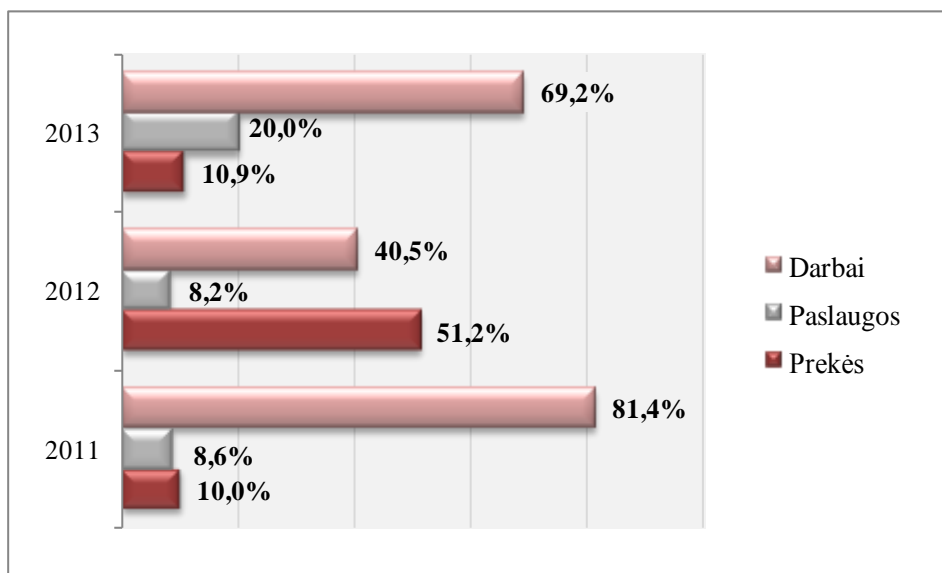
15 pav. Žaliųjų pirkimų skaičiaus dalis nuo bendro viešųjų pirkimų skaičiaus, proc.

Analizuojant bendro žaliųjų pirkimų skaičiaus pasiskirstymą pagal pirkimo objekto rūšis (prekės, paslauga, darbai), nustatyta, kad žaliųjų pirkimų skaičiaus pasiskirstymo 2011–2013 metais tendencijos išlieka beveik nepakitę – apie 40 proc. visų žaliųjų pirkimų skaičiaus sudaro prekių pirkimai, beveik po 30 proc. – paslaugų ir darbų pirkimai (16 pav.).

16 pav. Žaliųjų pirkimų skaičius pagal pirkimo objekto rūšis 2011–2013 m., proc.

Bendros žaliųjų pirkimų vertės procentinio pasiskirstymo 2011–2013 metais tendencijos kinta kasmet. 2013 metais didžiausią žaliųjų pirkimų vertės dalį sudarė darbų žaliųjų pirkimų vertė, kuri siekė 1.792,9 mln. Lt ir sudarė apie 70 proc. bendros 2013 metais įvykusių žaliųjų pirkimų vertės (17 pav.).

17 pav. Žaliųjų pirkimų vertė pagal pirkimo objekto rūšis 2011–2013 m., proc.

Pagal 2013 metais „žaliai“ įsigytus pirkimo objektus pirmoje vietoje – statybos darbai. Jų vertė - 1.790,7 mln. Lt ir tai sudarė apie 70 proc. bendros žaliųjų pirkimų vertės. Daugiausia tai - Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos „žaliai“ vykdyti greitkelių, kelių tiesimo darbų viešieji pirkimai (782,5 mln. Lt).

Įsigyjant *prekes*, dažniausiai aplinkosaugos reikalavimai buvo taikomi *transporto įrangos ir transportavimo gaminių* viešuosiuose pirkimuose. Didžiausios vertės transporto priemonių pirkimas 2013 metais – UAB „Vilniaus viešasis transportas“ (centralizuotai vykdytas „Mažai taršių miesto autobusų įsigijimas, atnaujinant autobusų parkų transporto priemones“), kuomet už 61,8 mln. Lt buvo įsigyti miesto autobusai 10-čiai Lietuvos miestų. Pirkimas buvo vykdomas pagal perkančiųjų organizacijų, įgyvendinančių projektus, finansuojamus Klimato kaitos specialiosios programos lėšomis, įgaliojimus ir įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ispanijos Karalystės aplinkos, kaimo ir jūrų reikalų ministerijos sutarties dėl nustatytosios šiltnamio efektą sukeliančių dujų normos vienėtų įsigijimo ir perleidimo pagal žaliąją investavimo sistemą įgyvendinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-669.

Pagal žaliųjų pirkimų vertę įsigyjant *paslaugas*, pirmoje vietoje – *nuotekų ir atliekų šalinimo paslaugos, valymo ir aplinkosaugos paslaugos*. Šių paslaugų grupės viešųjų pirkimų, taikant aplinkosaugos kriterijus, vertė 2013 metais siekė 379,6 mln. Lt, o didžiausios vertės „žalioji“ pirkimas šioje paslaugų grupėje – UAB „VAATC“ vykdytas „Mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginių projektavimo, statybos ir eksploatavimo“ paslaugų pirkimas, kurio vertė – 144 mln. Lt.

2.6. INOVATYVŪS VIEŠIEJI PIRKIMAI

Inovatyvūs viešieji pirkimai – viešieji pirkimai, kai perkančiosios organizacijos į viešojo pirkimo sąlygas įtraukia kriterijus, skatinančius tiekėjus kurti ir pasiūlyti inovatyvių produktų. Viešieji pirkimai yra vienas iš instrumentų, galinčių prisidėti prie 2020 metų Europos pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijos prioritetų – pažangaus augimo (žiniomis ir inovacijomis pagrįsto ūkio vystymo), tvaraus augimo (taupiau išteklius naudojančio, ekologiškesnio ir konkurencingesnio ūkio skatinimo), integracinio augimo (didelio užimtumo ūkio, kuriame užtikrinta socialinė ir teritorinė sanglauda, skatinimo) – siekimo. Tam tikros Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos sudaro sąlygas vykdyti inovatyvius viešuosius pirkimus, pavyzdžiui, iš anksto

paskelbusi techninių specifikacijų projektus, taip pat pasirinkusi pirkimą vykdyti konkurencinio dialogo būdu, perkančioji organizacija gali konsultuotis su potencialiais tiekėjais dėl šiuolaikiškiausių sprendinių įgyvendinant projektą. Manytina, kad inovatyvių pasiūlymų perkančiosios organizacijos galėtų sulaukti daugiau, jei techninėse specifikacijose apibūdintų norimą rezultatą arba nurodytų perkamo objekto funkcinius reikalavimus taikydama ne mažiausios kainos, bet ekonominio naudingumo vertinimo kriterijų.

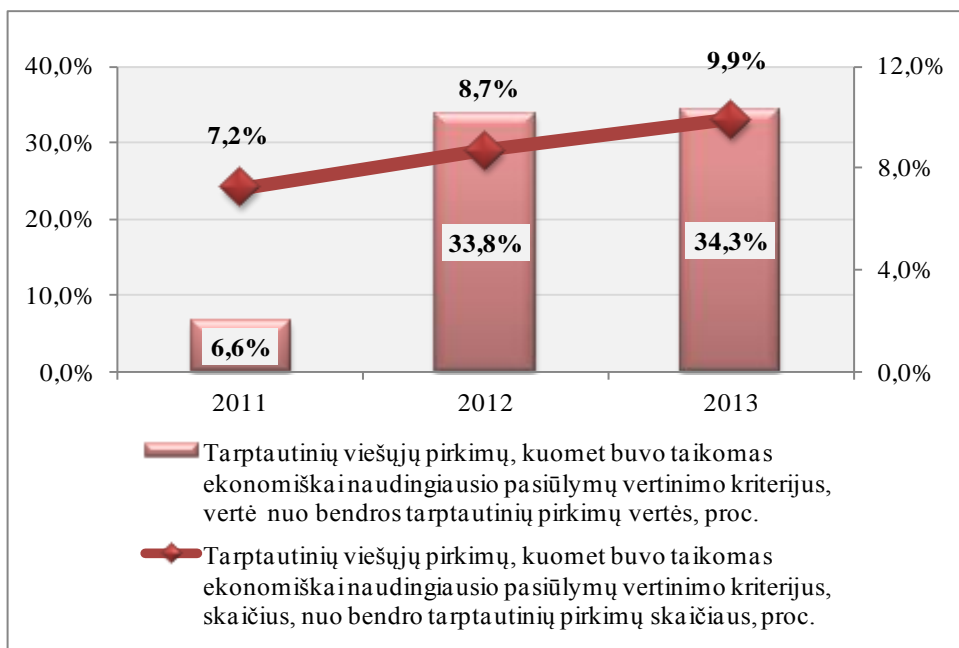
Inovacijų skatinimas vykdant viešuosius pirkimus – vienas iš Lietuvos viešųjų pirkimų sistemos tobulinimo ir plėtros 2009-2013 metų strategijoje numatytų uždavinių. Numatytas rezultato kriterijus – kiek procentų visų viešųjų pirkimų sudaro inovatyvūs viešieji pirkimai. *Siektina šio kriterijaus reikšmė (2013 m.) – 5 procentai.* Kol kas Lietuvoje perkančiosios organizacijos inovatyvius pirkimus vykdo labai vangiai, o tai, tikėtina, lemia nepakankamai aiški ir kryptinga valstybės politika skatinant inovacijas, taip pat nepakankami perkančiųjų organizacijų biudžetai.

2013 metais įvykdyta 13 inovatyvių pirkimų, kurių vertė siekė **2,76 mln. Lt** ir tai sudarė vos **0,02 proc.** bendros per 2013 metus vykdytų viešųjų pirkimų vertės. Inovatyvius pirkimus vykdė 4 perkančiosios organizacijos. Didžiąją dalį inovatyvių pirkimų (**9**), kurių vertė siekė **2,65 mln. Lt** ir sudarė **96,2 proc.** bendros per 2013 metus vykdytų inovatyvių pirkimų vertės, įvykdė Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos. 2012 metais **9** perkančiosios organizacijos vykdė **13** inovatyvių viešųjų pirkimų, kurių vertė – **160,8 mln.** litų.

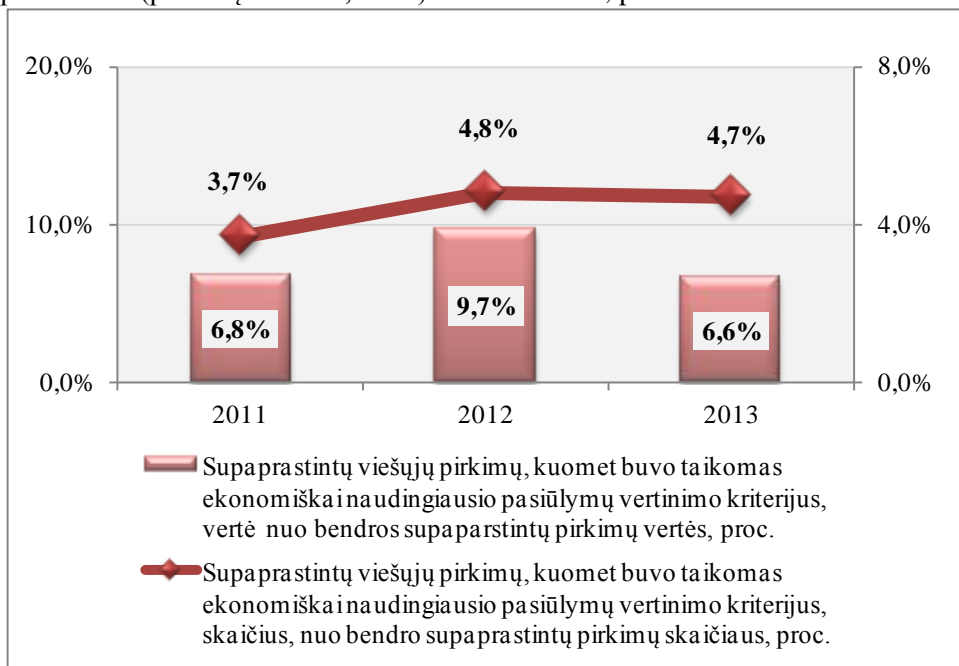
2.7. EKONOMIŠKAI NAUDINGIAUSIO PASIŪLYMO VERTINIMO KRITERIJAUŠ TAIKYMAS VIEŠUOSIUOE PIRKIMUOSE

Šiuo metu tiek galiojančios Europos Sąjungos viešųjų pirkimų direktyvos, tiek Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos perkančiajai organizacijai leidžia pasirinkti, kaip vertinti tiekėjų pateiktus pasiūlymus, – pagal ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų ar pagal mažiausios kainos vertinimo kriterijų. Siekiant efektyviai naudoti valstybės lėšas, labai svarbu atsižvelgti ne tik į perkamo objekto kainą, bet įvertinti ir atsižvelgti į kainos ir kokybės santykį. Nors teisinės galimybės dažniau taikyti ekonominio naudingumo vertinimo kriterijų sudarytos, tačiau šis pasiūlymų vertinimo kriterijus Lietuvos viešuosiuose pirkimuose taikomas gana retai, - ypač tai pasakytina apie mažos vertės pirkimus. 2013 metais pirkimai, kuriuose buvo taikomas ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus, sudarė apie 25 proc. bendros viešųjų pirkimų vertės (2011 metais tai sudarė tik apie 7 proc.).

Dažniausiai ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus buvo taikomas tarptautiniuose viešuosiuose pirkimuose, kurių vertė sudaro apie 60 proc. visų viešųjų pirkimų vertės. Tarptautinių pirkimų, kuriuose buvo taikomas ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus, vertė **2013 metais** sudarė **34,3 proc.** bendros tarptautinių pirkimų vertės, supaprastintų pirkimų – tik **6,6 proc.** bendros supaprastintų pirkimų vertės (18, 19 pav.).

18 pav. Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijaus taikymas tarptautiniuose viešuosiuose pirkimuose (pirkimų skaičius, vertė) 2011–2013 m., proc.

19 pav. Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijaus taikymas supaprastintuose viešuosiuose pirkimuose (pirkimų skaičius, vertė) 2011–2013 m., proc.

2013 metų spalio mėn. priimtais Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimais nustatyta, kad nuo 2014 m. sausio 1 d. vykdant supaprastintus pirkimus ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijais gali būti tiekėjo darbuotojų patirtis ir kvalifikacija. Iki įsigaliojant minėtiems įstatymo pakeitimams pasiūlymai negalėjo būti vertinami remiantis šiais subkriterijais, nors praktikoje neretai iškildavo poreikis tokius subkriterijus įtraukti į ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo subkriterijų sąrašą.

2013 metais ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų savo vykdomuose viešuosiuose pirkimuose taikė **424 perkančiosios organizacijos**, t.y. apie **20,3 proc.** visų 2013 metais tarptautinius ir supaprastintus (be mažos vertės pirkimų) viešuosius pirkimus vykdžiusių perkančiųjų organizacijų.

Pagal viešųjų pirkimų sutarčių, sudarytų taikant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų, vertę 2013 metais ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų

daugiausiai taikė AB „Lietuvos geležinkeliai“. Šios perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų, vykdytų taikant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų, vertė (12 viešųjų pirkimų, kurių vertė 1 176,5 mln. Lt) sudarė apie 40 proc. bendros 2013 metais vykdytų viešųjų pirkimų, taikant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų, vertės. Pagal viešųjų pirkimų, taikant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų, skaičių 2013 metais pirmavo *Ugdymo plėtotės centras*, minėtą pasiūlymų vertinimo kriterijų taikęs 51 viešajame pirkime.

Pagal įvykusių viešųjų pirkimų skaičių, 2013 metais dažniausia ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus buvo taikomas įsigyjant *Verslo paslaugas: teisinės, rinkodaros, konsultavimo, įdarbinimo, spausdinimo ir apsaugos* (27 proc. bendro viešųjų pirkimų, taikant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų, skaičiaus) bei *IT paslaugas: konsultavimo, programinės įrangos kūrimo, interneto ir aptarnavimo paslaugas* (22 proc.).

Pagal įvykusių viešųjų pirkimų vertę, daugiausiai ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus buvo taikomas įsigyjant *statybos darbus*, kurių vertė siekė apie 68 proc. bendros viešųjų pirkimų, kuriuose buvo taikytas ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijus, vertės.

2014 metų sausio 15 d. Europos Parlamente priimtos naujos viešųjų pirkimų direktyvos, pagal kurias perkančioji organizacija *visada* turės išsirinkti ekonomiškai geriausią pasiūlymą, kuris galės būti nustatomas atsižvelgiant į kainą ar išlaidas arba vertinant kainos ir kokybės santykį.

2.8. KAINŲ PALYGINIMO VIEŠAJAME IR PRIVAČIAME SEKTORIUJE MODELIS

2013 metais Tarnyba sukūrė bandomąjį kainų palyginimo viešajame ir privačiame sektoriuje modelį, pasirinkdama konkretų objektą – universalų biuro popierių. Rengiant bandomąjį kainų palyginimo modelį paaiškėjo, kad nėra galimybės sukurti vieningą viešojo ir privataus sektoriaus įsigijimo kainų palyginimo modelį visų pirkimo objektų rūšims dėl itin skirtingų kriterijų, turinčių (galinčių turėti) įtakos kainai. Pažymėtina, kad tai konstatavo ir Ekonomikos ir Statistikos darbo grupė (Europos Komisija, Briuselis), 2009 metais pristatydama Bandomojo kainų palyginimo projekto rezultatus - neįmanoma palyginti gautų duomenų apie daugumą pirkimo objektų, pavyzdžiui, viešojo transporto autobusus, biurų valymo, langų valymo ir panašių paslaugų pirkimus dėl jiems keliamų labai skirtingų reikalavimų (skirtingi autobusų tipai dėl geografinių ir demografinių priežasčių; skirtingi biurų tipai ir pan.).

Kuriant modelį remtasi viešojo ir privataus sektoriaus organizacijų apklausos, susijusios su biuro popieriaus įsigijimu, rezultatais.

Valstybinio sektoriaus perkančiųjų organizacijų atsakymų į Tarnybos pateiktas anketas grąža – 7,6 proc. (anketos išsiųstos 7 772 perkančiosioms organizacijoms, gautos 591 užpildytos anketos, iš kurių 569 anketų duomenys naudoti tyrimui). Privataus sektoriaus organizacijų atsakymų grąža – 2,9 proc. (anketos išsiųstos 16 366 organizacijoms, gautos 472 užpildytos anketos, iš kurių 446 anketų duomenys naudoti tyrimui).

Tyrimo išvados:

- Valstybinio sektoriaus perkančiųjų organizacijų vidutinė biuro popieriaus pakuotės įsigijimo kaina perkant **per CPO ir ne per ją, skiriasi 1,9 Lt**: perkant per CPO vidutinė pakuotės kaina – 7,8 Lt, perkant ne per CPO – 9,7 Lt.

- Valstybinio sektoriaus perkančiųjų organizacijų vidutinė biuro popieriaus pakuotės įsigijimo kaina **skelbiamų pirkimų atveju žemesnė 1,2 Lt** už popieriaus pakuotę, įsigytą neskelbiamų pirkimų atveju.

- Vidutinė pakuotės tiek valstybiniame, tiek privačiame sektoriuje **kaina priklauso nuo įsigyjamų pakuočių skaičiaus**: kuo mažiau pakuočių buvo įsigyjama, tuo vienos pakuotės kaina aukštesnė. Tiek valstybiniame, tiek privačiame sektoriuje dažniausiai per sutarties vykdymo laikotarpį įsigyjama nuo 10 iki 99 biuro popieriaus pakuočių: valstybinio sektoriaus perkančiųjų organizacijų nuo 10 iki 99 pakuočių pirkimai sudaro apie 53 proc. visų biuro popieriaus pirkimų, privataus sektoriaus organizacijų – apie 43 proc.

- Vidutinė pakuotės tiek valstybiniame, tiek privačiame sektoriuje **kaina priklauso nuo perkamo objekto pristatymo laiko**: kuo trumpesnis pristatymo laikas, tuo vienos pakuotės kaina aukštesnė. Valstybinio sektoriaus perkančiųjų organizacijų pirkimuose vidutinė pakuotės įsigijimo kaina tarp pristatymo tą pačią dieną ir pristatymo per 2-3 darbo dienas svyruoja nuo 10,0 Lt (be PVM) iki 8,9 Lt (be PVM), t.y. skiriasi 1,2 Lt. Atitinkamai privačiame sektoriuje skirtumas – 0,8 Lt.

- Vidutinė pakuotės tiek valstybiniame, tiek privačiame sektoriuje **kaina priklauso nuo perkamo biuro popieriaus charakteristikų**:

Didesnis nepermatomumas – aukštesnė kaina;

Didesnis storis – aukštesnė kaina;

Didesnis baltumas – aukštesnė kaina;

Didesnis šiurkštumas – mažesnė kaina.

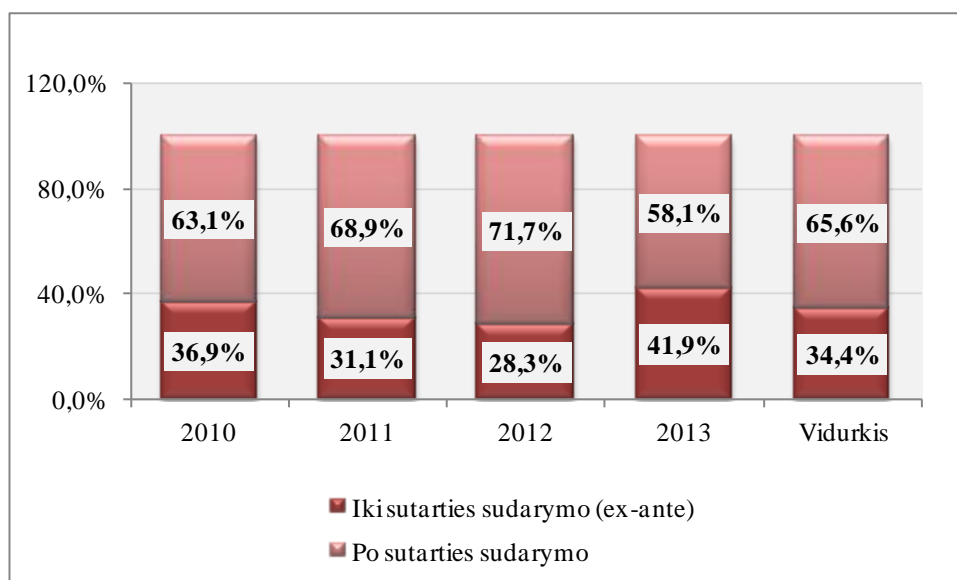
- **Valstybinio sektoriaus** perkančiųjų organizacijų **vidutinė pakuotės kaina 2010–2013 metais – 9,3 Lt** (be PVM), **privataus sektoriaus – 9,6 Lt** (be PVM).

- Pagrindinės kriterijų reikšmės tiek valstybiniame, tiek privačiame sektoriuje yra tos pačios: dažniausiai per sutarties vykdymo laikotarpį įsigyjama nuo 10 iki 99 pakuočių, dažniausiai biuro popierius pristatomas per 2 - 3 darbo dienas, dažniausiai perkamas biuro popierius, kurio baltumo intervalas 160 ir daugiau, lyginamasis svoris – 80, storis – 110 ir daugiau mikronų.

Bandomasis universalus biuro popieriaus (A4 formatas; 500 lapų) vienos pakuotės kainos palyginimo modelis patalpintas Tarnybos interneto tinklalapyje:
http://www.vpt.lt/rtmp8/dtd/vidutine_pakuotes_kaina_palyginimas.php

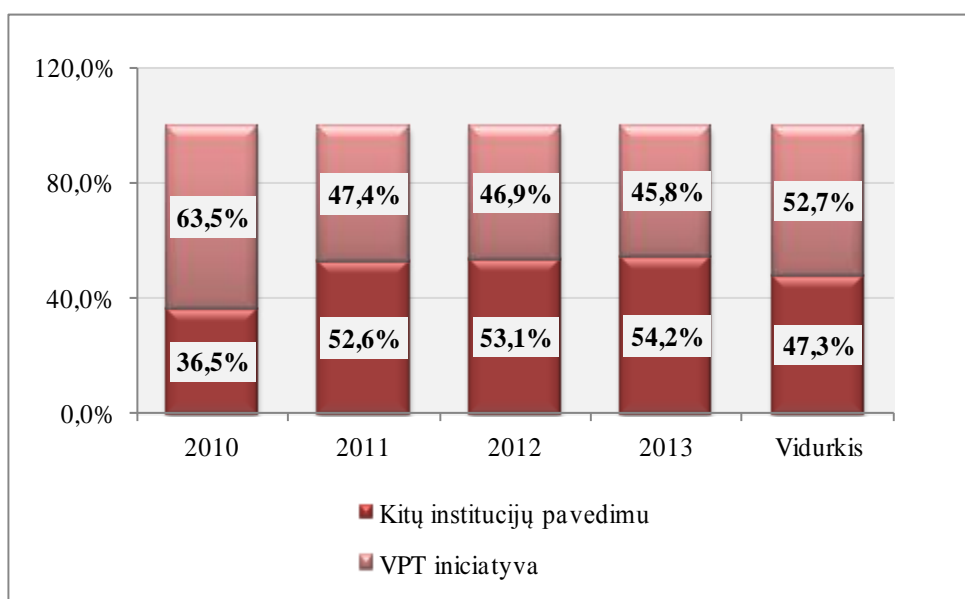
3. PREVENCIJA IR KONTROLĖ

Įgyvendindama vieną iš savo veiklos prioritetų - **užtikrinti veiksmingą viešųjų pirkimų priežiūrą** - 2013 metais Tarnyba ir toliau stiprino prevencinę (ex-ante), t.y. viešųjų pirkimų procedūrų iki pirkimo sutarties sudarymo, kontrolę. Prevenciškai atliktų vertinimų skaičius, palyginti su bendru atliktų vertinimų skaičiumi, 2013 metais išaugo ir siekė 41,9 proc. 2010–2012 metų laikotarpiu iki pirkimo sutarties sudarymo atliktų vertinimų skaičius vidutiniškai sudarė 32,8 proc. (20 pav.)

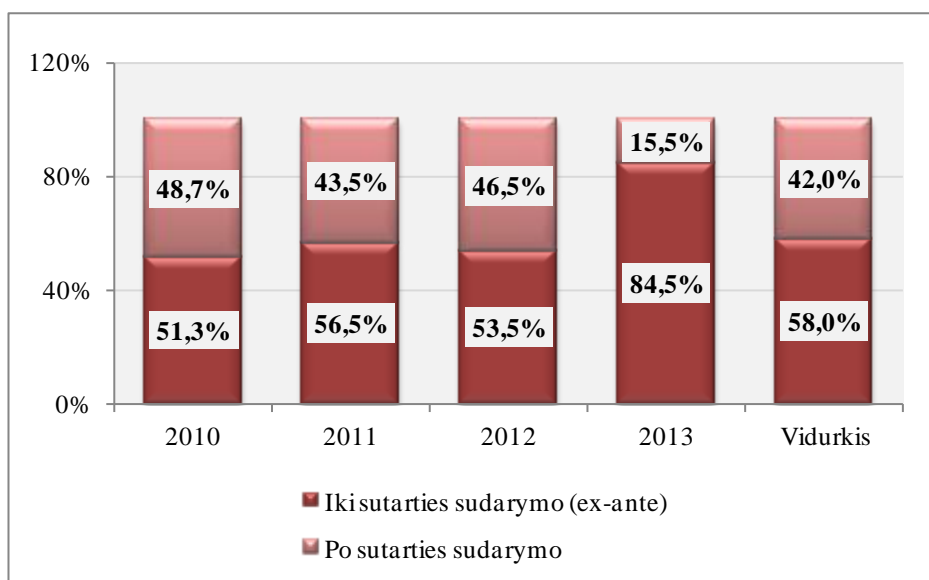
20 pav. Įvertinimų ex-ante skaičiaus dalis nuo bendro atliktų įvertinimų skaičiaus 2010–2013 m., proc.

Preveniškai (ex-ante) atliktų įvertinimų skaičiaus procentinė dalis labai įtakojama kitų institucijų pavedimu atliekamų viešųjų pirkimų, kurie dažniausiai būna pasibaigę pirkimo sutarties sudarymu, įvertinimų skaičiaus (21 pav.).

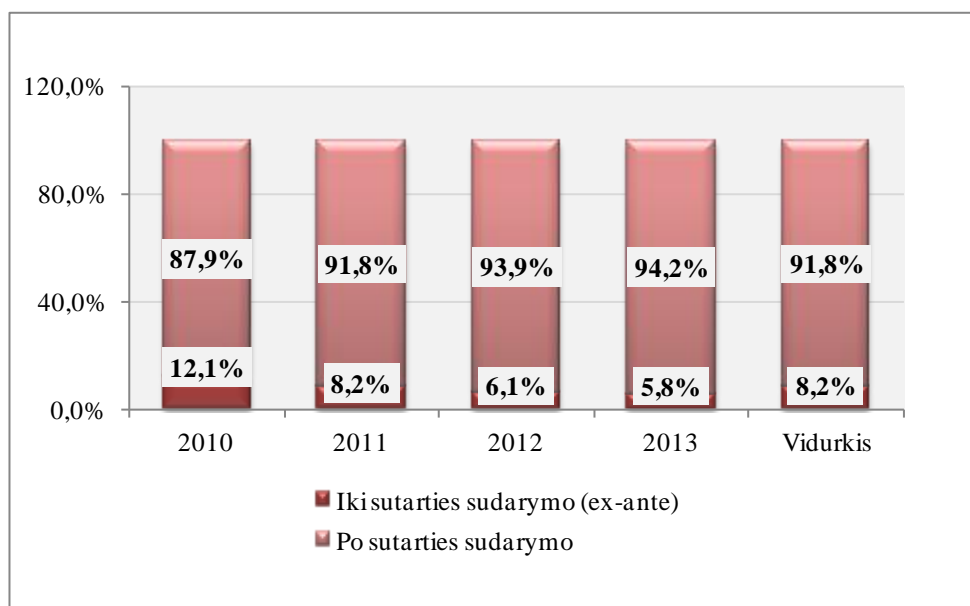
21 pav. Įvertinimų, atliekamų VPT iniciatyva ir kitų institucijų pavedimu, skaičiaus pasiskirstymas 2010–2013 m., proc.

Tarnybos iniciatyva (be kitų institucijų pavedimu atliktų įvertinimų) *prevenciškai (ex ante)* atliktų įvertinimų skaičiaus dalis 2013 metais, palyginti su 2012 metais, išaugo beveik 30 proc. ir sudarė apie **85 proc.** bendro Tarnybos iniciatyva atrinktų ir įvertintų pirkimų skaičiaus (22 pav.).

22 pav. Tarnybos iniciatyva atliktų įvertinimų iki sutarties sudarymo (ex-ante) skaičiaus dalis nuo bendro VPT iniciatyva atliktų įvertinimų skaičiaus 2010–2013 m., proc.

Kitų institucijų pavedimu prevenciškai (ex-ante) atliktų įvertinimų skaičiaus dalis 2013 metais sudarė apie 6 proc. nuo bendro kitų institucijų pavedimu atliktų įvertinimų skaičiaus (23 pav.).

23 pav. Kitų institucijų pavedimu atliktų įvertinimų iki sutarties sudarymo (ex ante) skaičiaus dalis nuo bendro Kitų institucijų pavedimu atliktų įvertinimų skaičiaus 2010–2013 m., proc.

Tarnyba 2013 metais atliko 253 viešųjų pirkimų įvertinimus ir 4 kompleksinius tikrinimus (toliau – vertinimai). Bendra 2013 metais vertintų viešųjų pirkimų vertė siekė 3 145, 0 mln. Lt ir sudarė 21,0 proc. bendros per šį laikotarpį vykdytų viešųjų pirkimų vertės (atitinkamai 2012 metais 2 426,7 mln. Lt ir tai sudarė 16,6 proc. bendros per šį laikotarpį vykdytų viešųjų pirkimų vertės).

2013 metais vertintų viešųjų pirkimų, finansuojamų Europos Sąjungos lėšomis, vertė siekė 2 232,0 mln. Lt ir sudarė 71,0 proc. bendros per šį laikotarpį vertintų pirkimų vertės (3 145,0 mln. Lt) ir 14,9 proc. bendros viešųjų pirkimų vertės (14 986,2 mln. Lt). 2012 metais - 1 572,6 mln. Lt ir tai sudarė 64,8 proc. bendros per šį laikotarpį vertintų viešųjų pirkimų vertės.

Pirkimų, kurių įvertinimo metu buvo nustatyti Viešųjų pirkimų įstatymo ir su jo

įgyvendinimu susijusių teisės aktų pažeidimai ir duoti įpareigojimai, vertė siekė 630,4 mln. Lt ir tai sudarė 20,3 proc. visų įvertintų viešųjų pirkimų vertės (3 114,0 mln. Lt), atitinkamai 2012 metais – 304,5 mln. Lt, kas sudarė 13,9 proc. visų įvertintų viešųjų pirkimų vertės (2 188,4 mln. Lt).

Didžiausios vertės 2013 metais Tarnybos įvertinti viešieji pirkimai:

- Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato konkurencinio dialogo „Vilniaus aps. VPK policijos komisariato ir areštinės statybos ir ūkio priežiūros paslaugų pirkimas“ vertinimas (pirkimo **vertė yra 45 mln. Lt**);
- Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos konkurencinio dialogo „Privataus subjekto atranka valdžios ir privataus subjektų partnerystės projekto „Lukiškių tardymo izoliatoriaus – kalėjimo iškėlimo iš Vilniaus m. centrinės dalies 1-asis etapas“ įgyvendinimui“ vertinimas (pirkimo **vertė – 103,8611 mln. Lt**);
- Vilniaus miesto savivaldybės administracijos konkurencinio dialogo „Vilniaus miesto gatvių apšvietimo tinklų renovacijos ir eksploatavimo paslaugų viešasis pirkimas“ vertinimas (pirkimo **vertė 393,12 mln. Lt**);
- UAB „VAATC“ atviro konkurso „Mechaninio biologinio apdorojimo (MBA) įrenginių projektavimas, statyba ir eksploatavimas“ vertinimas (MBA įrenginių projektavimo, statybos ir įrangos montavimo darbų kaina **143.990.000,00 Lt**). Tarnyba medžiagą dėl konfidencialios informacijos atskleidimo perdavė tolimesniam tyrimui Generalinei prokuratūrai.
- AB „Klaipėdos nafta“ skelbiamų derybų „Gamtinių dujų dujotiekio sistemos projektavimo, pirkimo ir statybos (EPC) darbų pirkimas“ vertinimas. Po Tarnybos įpareigojimo perkančiajai organizacijai ištaisius pažeidimus, buvo tęsiamos pirkimo procedūros ir sudaryta sutartis (**91.840.000,000 Lt be PVM**), užtikrinant racionalų lėšų panaudojimą (**sutaupyta virš 50 mln. Lt**).
- UAB „Tauragės šilumos tinklai“ pirkimo „Biokuro pirkimas“ vertinimas (pirkimo vertė 20.000.000 Lt, sudarytos sutarties vertė – **32.665.771,80 Lt su PVM**). Tolimesnį tyrimą atlieka Klaipėdos apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyrius.
- UAB „Visagino atominė elektrinė“ supaprastinto atviro konkurso „Viešųjų ryšių paslaugos“ vertinimas (pirkimo vertė **-1.200.000,00 Lt**, už paslaugas pagal pirkimo sutartį sumokėta **4 334 072,22 Lt su PVM**).

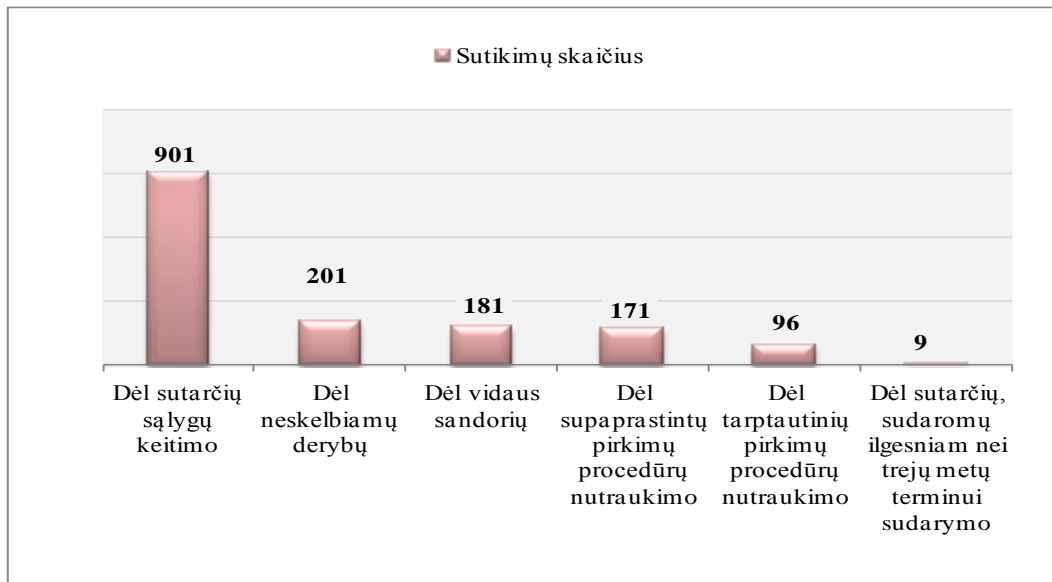
2013 metais Tarnyba nemažai dėmesio skyrė **pirkimo sutarčių vykdymo priežiūrai**, stebėdama neigiamas tendencijas – pirkimo sutartys vykdomos nesivadovaujant jose nustatytomis sąlygomis. 2013 metais patikrinus 69 pirkimo sutartis, kurių bendra **vertė siekia 217 mln. Lt** ir tai sudaro 1,7 proc. nuo visų 2013 metais sudarytų pirkimo sutarčių vertės, beveik visų (90,7 proc.) tikrintų pirkimo sutarčių vykdyme nustatyta pažeidimų. Įvertintų pirkimo sutarčių, kuriose nustatyta pažeidimų, vertė 198 581 761,9 Lt, pirkimo sutarčių, kuriose nenustatyta pažeidimų - 18 464 972,35 Lt.

Didžiausios vertės 2013 metais Tarnybos vertintos pirkimo sutartys:

- UAB „Raseinių vandenys“ pirkimo sutartis dėl Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros Šiluvos, Betygalos, Girkalnio, Viduklės miesteliuose (**17 193 816,58 Lt**);
- Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos pirkimo sutartis dėl Antžeminės automatinės miško gaisrų stebėjimo sistemos įdiegimo (**43 682 803,03 Lt**);
- VĮ Ignalinos atominės elektrinės pirkimo sutartis dėl G1 pastato išmontavimo įrangos tiekimo (**12 753 400,00 Lt**);
- VĮ Vidaus vandens kelių direkcijos pirkimo sutartis dėl Hidrotechninių statinių rekonstrukcijos darbų pirkimo (**12 720 729,50 Lt**);
- VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos pirkimo sutartis dėl Krantinių Nr. 90-100 naujos statybos. I statybos etapas – krantinių Nr. 90-96 nauja statyba (papildymas) likusiems darbams atlikti, vadovaujantis techniniu projektu 7675/16A „Krantinių Nr. 90-100 nauja statyba. I statybos etapas – krantinių Nr. 90-96 nauja statyba (papildymas) (laida C) (**11 601 898,00 Lt**);
- UAB „Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras“ pirkimo sutartis dėl Panevėžio regiono komunalinių atliekų mechaninio ir biologinio apdorojimo įrenginių projektavimo, tiekimo

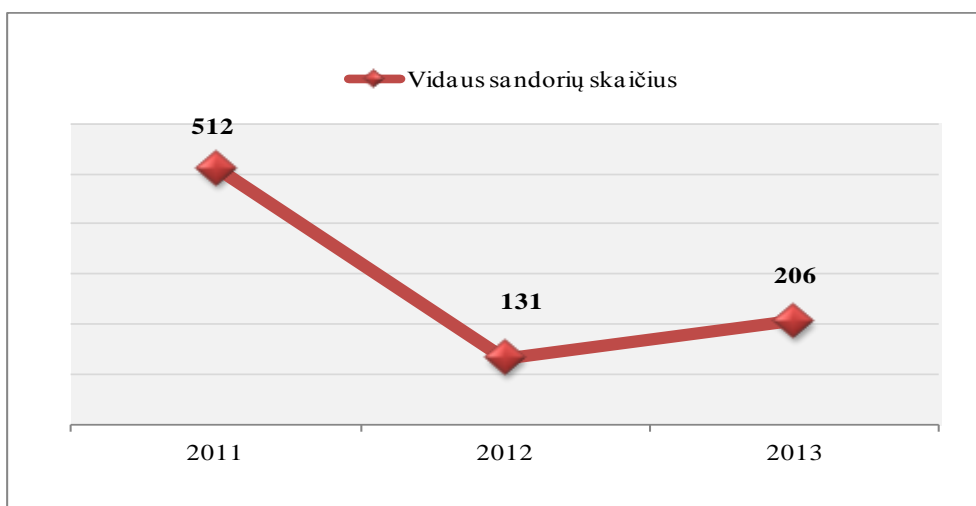
ir statybos bei atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros valdymo, priežiūros ir komunalinių atliekų mechaninio-biologinio apdorojimo (**43 015 137,00 Lt**).

Tarnyba, vykdydama Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytą funkciją rengti išvadas dėl sutikimų šiame įstatyme nustatytais atvejais, **2013 metais parengė 1 559 sutikimus**, iš kurių didžiausia dalis (**901**) – sprendimai dėl pirkimo sutarčių sąlygų keitimo (24 pav.).

24 pav. Sutikimų skaičius pagal tipus 2013 metais

Vidaus sandorių skaičius 2013 metais, lyginant su 2012 metais, šiek tiek išaugo, tačiau, lyginant su 2011 metais, kai norint sudaryti vidaus sandorius nereikėjo Tarnybos sutikimo, tiek 2012 metais, tiek 2013 metais ženkliai sumažėjo (25 pav.)

25 pav. Vidaus sandorių skaičiaus dinamika 2011 – 2013 m.

Tarnyba, atlikusi Perkančiųjų organizacijų 2011-2013 metais prašymų dėl sandorių sudarymo analizę nustatė, kad **2011 – 2013 metais daugiausia prašymų** sutikti, kad pirkimas būtų atliktas Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje nustatytu būdu (vidaus sandorio sudarymas) **pateikė AB „Lietuvos geležinkeliai“** (5, 6, 7 lentelės).

Perkančioji organizacija	Vidaus sandorių skaičius	Vidaus sandorių vertė (Lt)	Skaičiaus procentinis pasiskirstymas	Vertės procentinis pasiskirstymas
AB „Lietuvos geležinkeliai“	264	379.435.896,9	51,6	52,1
Vilniaus miesto savivaldybės administracija	144	22.157.998,9	28,1	3,0
Vilniaus rajono savivaldybės administracija	48	87.873.434,4	9,4	12,1
LITGRID AB	10	117.387.096,8	2,0	16,1

5 lentelė. Daugiausia prašymų sudaryti vidaus sandorius pateikusios perkančiosios organizacijos 2011 m.

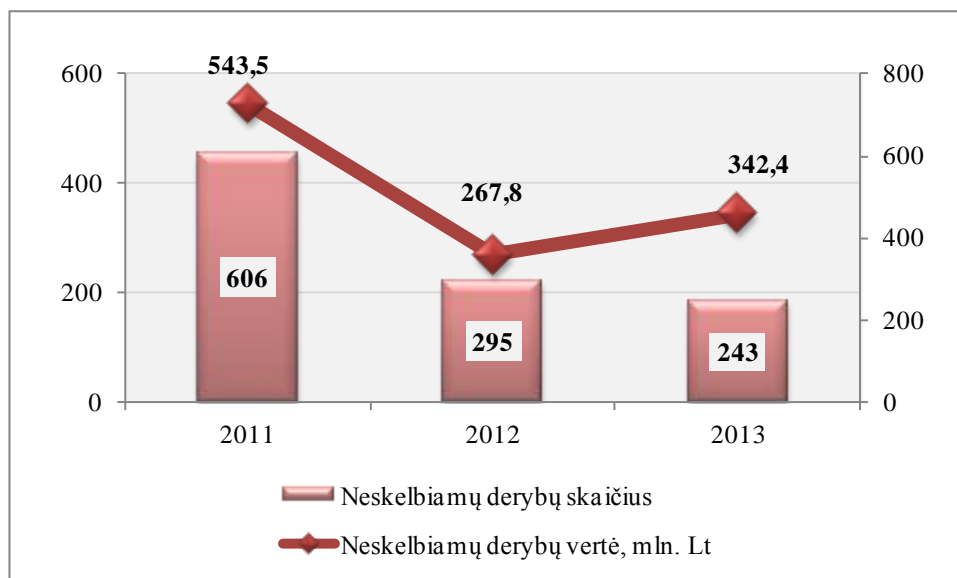
Perkančioji organizacija	Vidaus sandorių skaičius	Vidaus sandorių vertė, Lt	Skaičiaus procentinis pasiskirstymas	Vertės procentinis pasiskirstymas
AB „Lietuvos geležinkeliai“	49	76.867.971,1	37,4	27,6
Šiaulių rajono savivaldybės administracija	23	1.618.986,6	17,6	0,6
Vilniaus rajono savivaldybės administracija	18	5.359.969,7	13,7	1,9
Klaipėdos miesto savivaldybės administracija	8	2.893.917,3	6,1	1,0
Kelmės rajono savivaldybės administracija	2	160.141.978,7	1,5	57,5

6 lentelė. Daugiausia prašymų sudaryti vidaus sandorius pateikusios perkančiosios organizacijos 2012 m.

Perkančioji organizacija	Vidaus sandorių skaičius	Vidaus sandorių vertė, Lt	Skaičiaus procentinis pasiskirstymas	Vertės procentinis pasiskirstymas
AB „Lietuvos geležinkeliai“	137	589.847.191,7	66,5	92,0
Šiaulių rajono savivaldybės administracija	25	5.064.290,7	12,1	0,8
Vilniaus rajono savivaldybės administracija	7	83.892,0	3,4	0,0
Kauno miesto savivaldybės administracija	5	13.331.296,5	2,4	2,1
Klaipėdos miesto savivaldybės administracija	4	6.791.005,8	1,9	1,1

7 lentelė. Daugiausia prašymų sudaryti vidaus sandorius pateikusios perkančiosios organizacijos 2013 m.

2013 metais, palyginti su 2012 metais, **neskelbiamų derybų skaičius sumažėjo** nuo 295 iki 243, o lyginant su 2011 metais – beveik tris kartus.

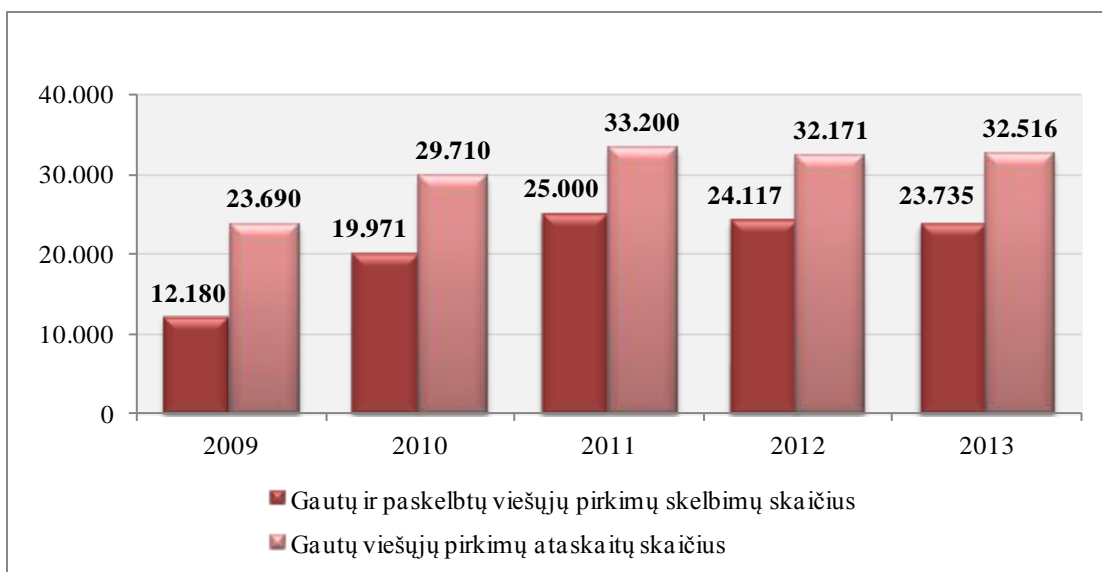
26 pav. Neskelbiamų derybų apimties dinamika 2011–2013 m.

Tarnyba prevencine tvarka kontroliuoja perkančiųjų organizacijų skelbimų atitikti Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių viešuosius pirkimus, nuostatomis, tikrina viešųjų pirkimų ataskaitas, taip pat atlieka pirkimo dokumentų viešinimo kontrolę.

Tarnybos praktika rodo, kad apie 80 proc. pateiktų skelbimų apie viešąjį pirkimą neatitinka tam tikrų teisės aktų reikalavimų:

- nurodomi ilgesni atsiskaitymo su tiekėjais terminai nei nustatyta Lietuvos Respublikos mokėjimų, atliekamų pagal komercinius sandorius, vėlavimo prevencijos įstatyme;
- nenurodomas reikalaujamas sutarties įvykdymo užtikrinimas;
- nustatomi nepagrįstai aukšti, neproporcingi pirkimo objektui, dirbtinai diskriminuojantys kvalifikaciniai reikalavimai;
- neteisingai nurodomos paslaugų kategorijos bei BVPŽ kodai.

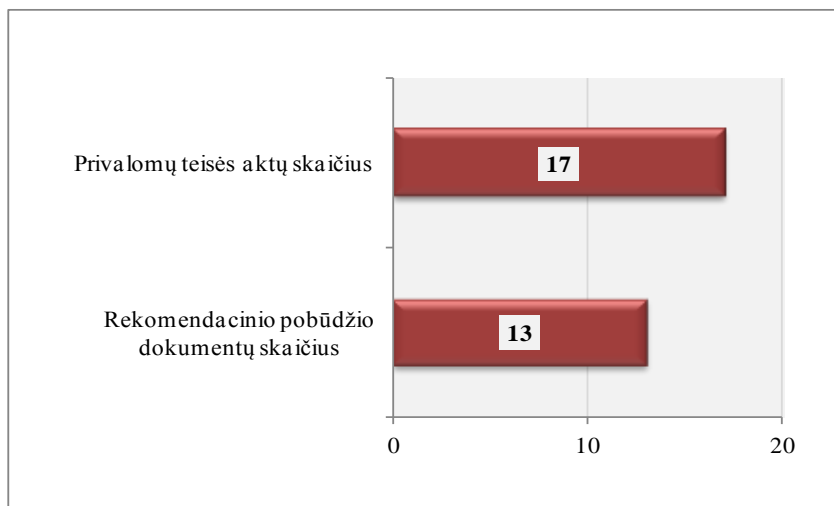
Tarnyba pastebi, kad teikdamos viešųjų pirkimų ataskaitas, perkančiosios organizacijos dažnai praleidžia nustatytus terminus, o paskelbus skelbimą apie pirkimą – neviešina pirkimo dokumentų (apie 3 proc. visų paskelbtų pirkimų).

27 pav. Gautų ir paskelbtų viešųjų pirkimų skelbimų ir gautų viešųjų pirkimų ataskaitų apimties dinamika 2009-2013 m.

4. TEISĖKŪRA IR METODOLOGIJA

Viena iš svarbiausių Tarnybos veiklos sričių, į kurią Tarnyba kiekvienais metais kreipia ypatingą dėmesį – metodinės pagalbos teikimas. Tarnybos 2013 metais peržiūrėtų (priimtų) rekomendacinio pobūdžio dokumentų santykis, lyginant su privalomaisiais teisės aktais, siekė 76 procentus.

28 pav. Peržiūrėtų rekomendacinių ir privalomų teisės aktų skaičius 2013 m.

2013 metais priimti Viešųjų elektroninių ryšių paslaugų, teikiamų viešuoju judriojo ryšio tinklu, viešojo pirkimo dokumentų rengimo rekomendacijų (toliau – Judriojo ryšio rekomendacijos) pakeitimai. Pakeitimais buvo siekiama sumažinti piktnaudžiavimo atvejus ir skatinti sąžiningą konkurenciją. Judriojo ryšio rekomendacijų pakeitimai atlikti atsižvelgiant į neretai praktikoje pasitaikančius atvejus, kada judriojo ryšio paslaugos perkamos kartu su mobiliaisiais telefonais, neskaidant pirkimo objekto į dalis ir taip apribojant tiekėjų konkurenciją. Šiame dokumente numatyta rekomendacija judriojo ryšio paslaugas pirkti atskirais pirkimais arba skaidyti pirkimo objektą į dalis, jei vykdomas vienas pirkimas. Taip pat, skatinant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijaus naudojimą, pateiktos rekomendacijos dėl ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo kriterijų nustatymo perkant minėtas paslaugas.

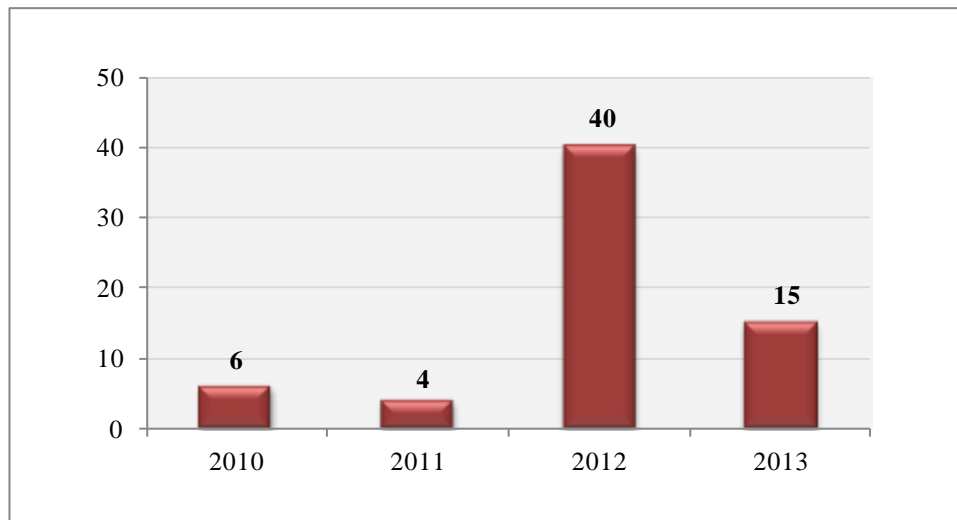
Siekiant skatinti smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų dalyvavimą viešuosiuose pirkimuose bei padidinti su jais sudarytų pirkimo sutarčių dalį, atnaujintos Smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų skatinimo dalyvauti viešuosiuose pirkimuose rekomendacijos. Jose numatyta daugiau praktinių pavyzdžių bei rekomendacijų, kaip nustatyti pirkimo objektą, rengti pirkimo sąlygas, vykdyti viešąjį pirkimą, taip padedant perkančiosioms organizacijoms kurti palankesnes sąlygas smulkiojo ir vidutinio verslo subjektų dalyvavimui viešuosiuose pirkimuose.

2013 metų spalio 22 d. priimti Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimai, kurie įsigaliojo 2014 metų sausio 1 d. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimais, peržiūrėti ir pakeisti atitinkami Tarnybos teisės aktai:

- Informacijos apie planuojamus vykdyti viešuosius pirkimus skelbimo Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašas,
- Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainodaros taisyklių nustatymo metodika,
- Lietuvos Respublikos įmonių ir institucijų, kompetentingų išduoti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 33 straipsnio 3 dalyje nurodytus dokumentus, sąrašas,
- Viešųjų pirkimų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkos aprašas ir formos.

Kartu su Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo projektu mokslininkų atstovai kėlė klausimus dėl numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo taisyklių peržiūrėjimo. Atsižvelgiant į

tai, kartu su mokslininkų atstovais buvo sudaryta darbo grupė, išklaustytos jų problemos, pasiūlyti sprendimo būdai. Bendradarbiaujant su mokslininkų atstovais, pakeista Numatomo prekių, paslaugų ar darbų pirkimo vertės skaičiavimo metodika, joje nustatant liberalesnes numatomo viešojo pirkimo vertės skaičiavimo taisykles, orientuotas į Europos Sąjungos šalių praktiką.

29 pav. Per Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinę sistemą derinamų rengiamų dokumentų skaičius 2010-2013 metais

Kaip matyti iš aukščiau pateiktos lentelės per Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinę sistemą derinamų su Taryba Lietuvos Respublikos pozicijų dėl įvairių Europos Sąjungos rengiamų dokumentų skaičius pastaraisiais metais (2012-2013 m.) auga. Pažymėtina, kad 2012 metais šių dokumentų skaičius buvo ypatingai išaugęs dėl naujų viešųjų pirkimų direktyvų projektų derinimo.

2013 metais buvo parengti Viešųjų pirkimų direktyvų 2004/18/EB ir 2004/17/EB pakeitimo projektai. Naujos Viešųjų pirkimų direktyvos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje paskelbtos 2014 metų kovo 28 d. Naujose viešųjų pirkimų direktyvose numatyti šie esminiai pakeitimai ir naujovės:

- detaliau reglamentuojamos išimtys, kai nėra taikomos direktyvos. Įtvirtinamos išimtys vidaus sandoriams bei viešojo sektoriaus perkančiųjų organizacijų bendradarbiavimo sutartims. Taip pat įtvirtinta ir daugiau išimčių, pavyzdžiui, paslaugoms, kurias perka politinės partijos rinkiminių kampanijų metu, tam tikroms teisinėms paslaugoms ir kt.;

- nebėra paslaugų skirstymo į dvi grupes, t. y. paslaugų skirstymo į A ir B paslaugas, kurioms taikomas skirtingas reglamentavimas. Tačiau atsiranda tam tikroms paslaugoms „lengvesnis režimas“ (pavyzdžiui, viešbučių, maitinimo, kai kuriomis kultūrinėmis, apsaugos, pašto paslaugomis, socialinėms paslaugoms ir kt.);

- akcentuojamas naujas požiūris į pasiūlymų vertinimą: orientacija į ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimą, kuris nustatomas kainos ar išlaidų pagrindu, taikant išlaidų efektyvumo metodą (pvz., gyvavimo ciklo sąnaudų metodą) ir gali apimti geriausią kainos ir kokybės santykį, kuris įvertinamas remiantis kriterijais, susijusiais su atitinkamos sutarties dalyku, pavyzdžiui, kokybe, estetine ir funkcinėmis charakteristikomis, tinkamumu visiems naudotojams, socialinėmis, aplinkosauginėmis, inovacinėmis charakteristikomis, darbuotojų kvalifikacija ir patirtimi (kai tai turi tiesioginės įtakos pirkimo sutarčiai vykdyti), garantiniu aptarnavimu;

- modernizuojamos, nustatomos lankstesnės pirkimo procedūros: įtvirtinama nauja pirkimo procedūra - inovacijų partnerystė; išankstinis pranešimas gali būti laikomas kaip skelbimas; sudaroma daugiau galimybių taikyti skelbiamas derybas; sutrumpinami pasiūlymų bei paraiškų pateikimo terminai; numatoma galimybė vykdyti bendrus pirkimus kelioms perkančiosioms organizacijoms; suteikiama galimybė pačioms pasirinkti pirkimo procedūros seką, t. y. ar pirmiau tikrinti tiekėjų kvalifikaciją, ar vertinti jų pasiūlymus;

- sudaromos palankesnės sąlygos smulkiam ir vidutiniam verslui dalyvauti viešuosiuose pirkimuose: skatinamas pirkimo objekto skaidymas į dalis; numatoma, kad valstybės narės galėtų nustatyti tam tikrais atvejais tiesioginio perkančiosios organizacijos atsiskaitymo su subrangovais galimybę; nustatant tiekėjui apyvartos reikalavimą, nurodoma, kad reikalaujama apyvarta būtų ne didesnė kaip 2 kartus sutarties vertės;
- nustatomas paprastesnės tiekėjų kvalifikacijos vertinimo procesas – nustatoma pareiga perkančiosioms organizacijoms priimti išankstinį patvirtinimą apie atitiktą kvalifikacijos reikalavimams – standartizuotą tiekėjo deklaraciją (Europos bendrąjį viešųjų pirkimų dokumentą). Kvalifikaciją įrodančius dokumentus turės pateikti tik konkurso nugalėtojas.

Paskutiniųjų metų praktika rodo, kad dėl susijusių bendrovių dalyvavimo viešuosiuose pirkimuose kyla nemažai aktualių klausimų, ypač dėl tarpusavyje susijusių bendrovių, dalyvaujančių tame pačiame viešajame pirkime ir galimai derinančių savo veiksmus. Susijusių bendrovių ryšiai neretai būna tokie glaudūs, kad jos negali būti laikomos savarankiškais tarpusavyje konkuruojančiais ūkio subjektais pagal Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymą. Dėl šios priežasties Konkurencijos tarybos vykdomi tyrimai yra nutraukiami, o sankcijos įmonėms nėra taikomos. **Atsižvelgiant į tai, Tarnyba dalyvavo susitikimuose su Ūkio ministerijos ir Konkurencijos tarybos atstovais. Minėtų susitikimų metu pradėtos derinti teisinio reglamentavimo pakeitimų, reikalingų siekiant viešuosiuose pirkimuose išvengti minėtų draudžiamų susitarimų tarp susijusių bendrovių, galimybės.**

5. MOKYMAI IR KONSULTAVIMAS

Tarnyba 2013 metais sėkmingai pabaigė dvejus metus vykdytą Europos Sąjungos ir Lietuvos biudžeto lėšomis finansuojamą projektą „Valstybės institucijų ir įstaigų dirbančiųjų kvalifikacijos tobulinimas elektroninių viešųjų pirkimų srityje“, kuriuo siekė pagerinti viešųjų pirkimų specialistų administracinius gebėjimus elektroninių viešųjų pirkimų srityje. Iš viso projekto metu, 3 dienų trukmės seminaruose teorines ir praktines žinias pagilino per 1000 valstybės institucijose ir įstaigose dirbančių viešųjų pirkimų specialistų.

Atsižvelgdama į perkančiųjų organizacijų išsakytus poreikius dėl tikslinių mokymų temų, Tarnyba 2013 metais organizavo 16 seminarų ciklą „Viešųjų pirkimų suvestinės skelbimas CVP IS. Mažos vertės neskelbiamų pirkimų vykdymas CVP IS, kai juos atlieka pirkimų organizatorius“. Tam, kad perkančiųjų organizacijų atstovai galėtų įgyti ne tik teorinių žinių, bet ir išbandyti praktiškai savo įgūdžius CVP IS priemonėmis skelbiant suvestinę, vykdant viešuosius pirkimus, mokymai buvo organizuoti kompiuterių klasėje. Taip pat buvo organizuotas mokymo renginys vietos bendruomenės atstovams, kurio metu 130 specialistų buvo supažindinti su supaprastintų viešųjų pirkimų vykdymo aktualijomis.

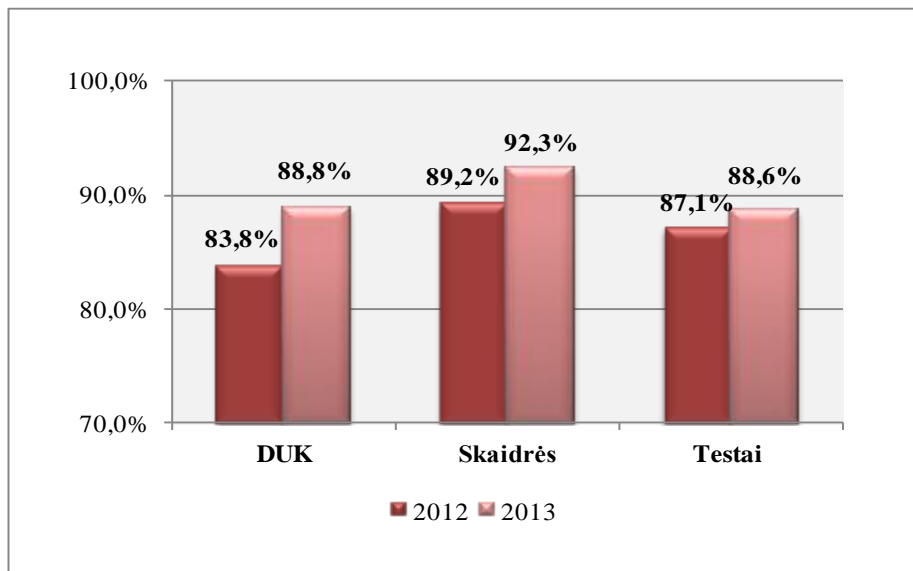
Siekiant išsiaiškinti, kurios viešųjų pirkimų temos aktualiausios, taip pat padėti perkančiosioms organizacijoms, tiekėjams suprasti, kaip vykdyti viešuosius pirkimus, 2013 metais prie kiekvieno klausimo-atsakymo buvo įjungta vertinimo galimybė. Atsižvelgiant į išsakytą nuomonę vertinant DUK, rengiami nauji.

2013 metais Tarnyba apibendrinė ir paskelbė atsakymus į 75 dažniausiai užduodamus klausimus (iš viso paskelbta apie 300 DUK aktualiais viešųjų pirkimų vykdymo klausimais, neskaičiuojant DUK dėl darbo su CVPIS bei viešųjų pirkimų gynybos ir saugumo srityje klausimais). Didelis dėmesys skelbiant DUK buvo skirtas, perkančiųjų organizacijų nuomone, aktualiausioms temoms: pirkimų planavimui, suvestinės paskelbimui, mažos vertės pirkimų procedūroms, praktinėms situacijoms dėl pasiūlymų vertinimo, tiekėjų kvalifikacijos patikrinimo, tikslinimo, taip pat pirkimams iš „socialinių“ įmonių, „žaliesiems“ viešiesiems pirkimams bei

Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimams.

Igyvendinant Valstybės kontrolės rekomendacijas, buvo plečiama mokymų veikla pateikiant daugiau išaiškinimų dėl ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijaus taikymo – peržiūrėti bei papildyti DUK bei parengtas ir paskelbtas žinių patikrinimo testas dėl ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijaus taikymo.

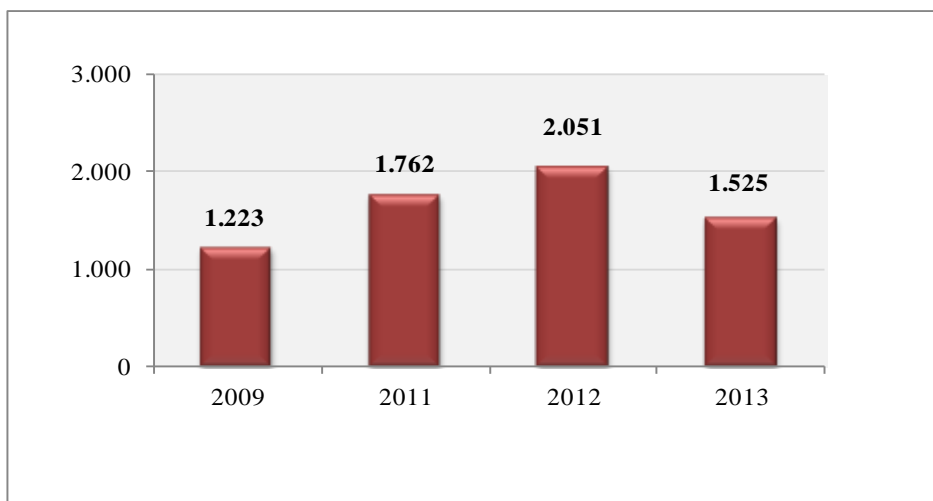
Tarnyba 2013 metais siekė išsiaiškinti, kaip perkančiosios organizacijos vertina Tarnybos rengiamas mokomąsias medžiagas (DUK, žinių patikrinimo testus bei skaidres dėl CVP IS priemonių naudojimo). **Perkančiųjų organizacijų apklausa parodė, kad 88 procentai respondentų Tarnybos parengtas įvairias mokomąsias medžiagas vertina teigiamai, o lyginant su 2012 metais – teigiamai vertinančių respondentų padidėjo 5 proc.** Daugiausia teigiamų vertinimų suteikta mokomajai medžiagai Skaidrės dėl CVP IS priemonių naudojimo – 92,34 proc. (2012 metais – 89,19 proc.). Perkančiųjų organizacijų atstovai taip pat teigiamai įvertino ir kitas rengiamas mokymo priemones: 88,84 proc. (2012 metais – 83,75 proc.) teigiamai vertino DUK, o Žinių patikrinimo testai sulaukė 88,63 proc. (2012 metais – 87,09 proc.) teigiamų vertinimų (30 pav.).

30 pav. Skelbiamų mokomųjų medžiagų teigiamų įvertinimų skaičiaus dalis nuo bendro įvertinimų skaičiaus 2012–2013 m., proc.

Stiprinant konsultacinę veiklą ir siekiant išvengti skirtingų Viešųjų pirkimų įstatymo išaiškinimų, 2013 metais buvo **įkurtas Konsultavimo ir pagalbos centras**, teikiantis konsultacijas viešųjų pirkimų vykdymo, darbo su CVP IS, skelbimų rengimo bei teikimo, ataskaitų pildymo klausimais taip pat viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, vykdymo klausimais, be to, numatyta galimybė įrašyti telefonu teikiamą konsultacinę pagalbą.

Per 2013 metus suteikta per 1500 konsultacijų raštu (atsakant į raštus ir elektroninius paklausimus). Lyginant su 2012 metais, konsultacijų raštu dėl viešųjų pirkimų vykdymo poreikis sumažėjo. Manytina, kad tam turėjo įtakos padidėjusi galimybė prisiskambinti telefonu, skelbiami atsakymai į dažniausiai užduodamus klausimus, DUK papildymas tomis aktualiomis temomis, kurias DUK įvertinimo metu nurodo perkančiosios organizacijos (31 pav.).

31 pav. Konsultacijų raštu skaičiaus dinamika 2009–2013 m.

Skleisdama gerąją viešųjų pirkimų praktiką, Tarnyba 2013 metais skelbė išsamius informacinius pranešimus dėl perkančiosioms organizacijoms aktualių temų, o **Tarnybos interneto tinklalapio dalyje „Geroji praktika“ 2013 metais pradėjo skelbti praktinius patarimus dėl viešųjų pirkimų vykdymo** – iš viso paskelbta 10 išsamių informacinių pranešimų praktiniais viešųjų pirkimų klausimais. Bendradarbiaudama su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Tarnyba 2013 metais paskelbė bendrai parengtą išaiškinimą dėl pakuočių atliekų surinkėjų parinkimo.

Sprendžiant mokslinius tyrimus vykdančių institucijų veikloje pasitaikančias problemas, buvo pateiktos rekomendacijos, kaip efektyviau atlikti viešuosius pirkimus sudarant preliminariąsias sutartis (šias rekomendacijas Lietuvos mokslo taryba paskelbė ir savo internetinėje svetainėje).

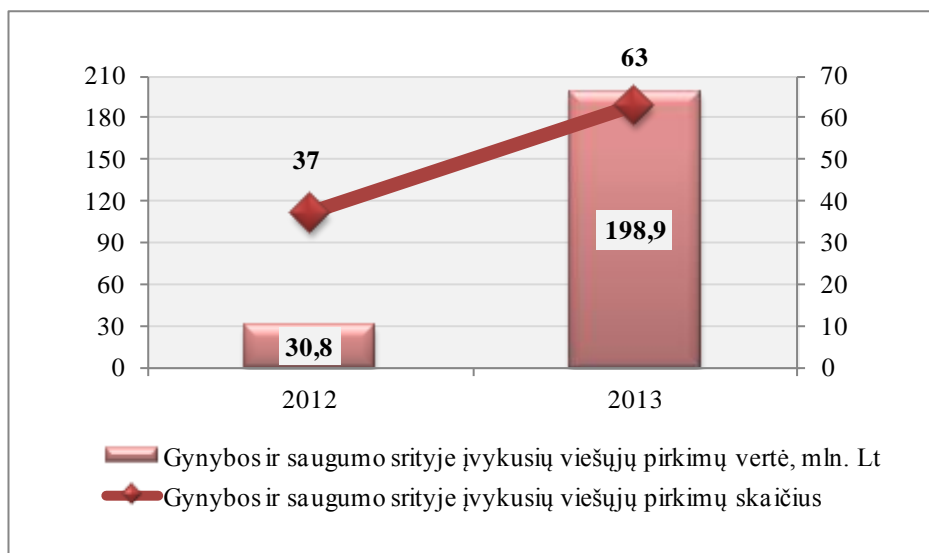
Tęsdama bendradarbiavimą su įgyvendinančiomis institucijomis ir siekdama formuoti vieningą poziciją aktualiais viešųjų pirkimų klausimais, Tarnyba ne tik organizavo bei dalyvavo tarpinstituciniuose susitikimuose dėl pasidalinimo gerąja praktika, bet ir teikė išsamias konsultacijas raštu (dėl pirkimo sutarties sąlygų, jų vykdymo, keitimo ir pan.).

6. VIEŠIEJI PIRKIMAI GYNYBOS IR SAUGUMO SRITYJE

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo įgyvendinimas – vienas iš Tarnybos veiklos prioritetų. 2013 metais buvo parengti 4 teisės aktai, rekomendacinio pobūdžio dokumentai, 4 informaciniai pranešimai minėto įstatymo taikymo klausimais, o atsakymai į dažniausiai iškylančius klausimus pateikti Tarnybos interneto svetainėje esančioje Dažniausiai užduodamų klausimų (DUK) skiltyje.

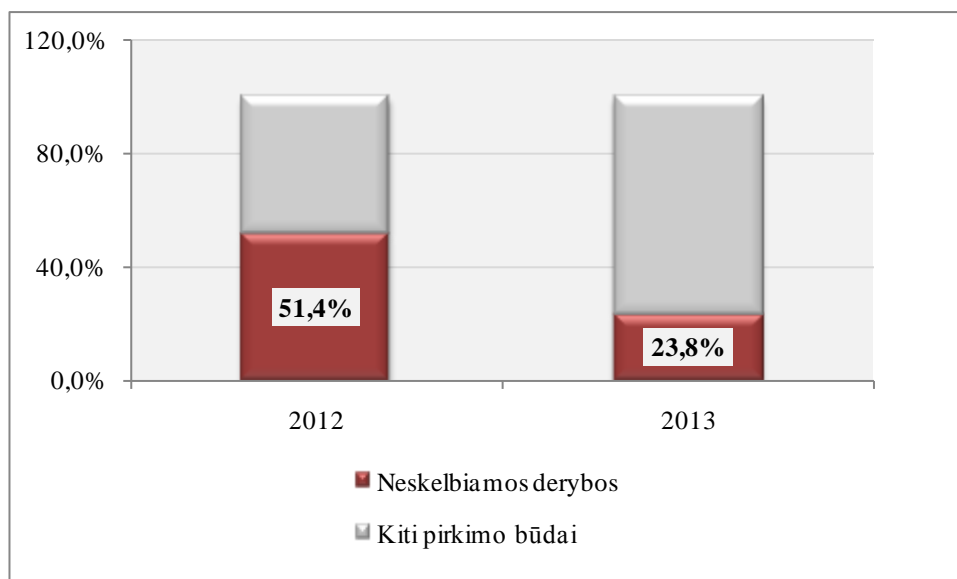
Tarnyba 2013 metais rengė mokymus, kuriuose dalyvavo 107 specialistai, vykdančius viešuosius pirkimus gynybos ir saugumo srityje. Mokymuose taip pat dalyvavo Valstybės saugumo departamento atstovai, konsultavę įslaptintos informacijos apsaugos klausimais.

2013 metais, lyginant su 2012 metais, viešųjų pirkimų gynybos ir saugumo srityje buvo įvykdyta dvigubai daugiau, o jų vertė išaugo nuo 30,8 mln. Lt iki 198,9 mln. Lt (32 pav.).

32 pav. Gynybos ir saugumo srityje įvykusių viešųjų pirkimų apimtys dinamika 2012–2013 m.

Ženkliai sumažėjo neskelbiamų derybų būdu vykdytų viešųjų pirkimų: 2012 metais neskelbiamų derybų būdu vykdytų pirkimų santykis su kitais būdais vykdytais pirkimais (riboto konkurso ar skelbiamų derybų) siekė net 51,4 proc., 2013 metais – tik 23,8 proc. (33 pav.).

33 pav. Gynybos ir saugumo srityje įvykusių neskelbiamų derybų skaičiaus dalis nuo bendro įvykusių pirkimų skaičiaus, proc.

Bendra 2013 m. gynybos ir saugumo srityje vykdytų viešųjų pirkimų informacija

Eil. Nr.	Pirkimo būdas	Bendras įvykusių pirkimų skaičius	Bendro įvykusių pirkimų skaičiaus pasiskirstymas, proc.	Bendra įvykusių pirkimų vertė	
				mln. Lt.	proc.
1.	Ribotas konkursas	28	44,4%	71,32	35,9%
2.	Skelbiamos derybos	20	31,8%	58,13	29,2%

3.	Neskelbiamos derybos	15	23,8%	69,41	34,9%
Iš viso:		63	100,0%	198,86	100,0%

8 lentelė. Viešųjų pirkimų gynybos ir saugumo srityje skaičius ir vertė pagal pirkimų būdus

Eil. Nr.	Pirkimo objekto rūšis	Bendras įvykusių pirkimų skaičius	Bendro įvykusių pirkimų skaičiaus pasiskirstymas, proc.	Bendra įvykusių pirkimų vertė	
				mln. Lt.	proc.
1.	Prekės	26	41,30%	87,18	43,80%
2.	Paslaugos	34	54,00%	94,25	47,40%
3.	Darbai	3	4,70%	17,43	8,80%
Iš viso:		63	100,00%	198,86	100,00%

9 lentelė. Viešųjų pirkimų gynybos ir saugumo srityje skaičius ir vertė pagal pirkimo objekto rūšis

Eil. Nr.	Pirkimo objektas	Bendras vykdytų pirkimų skaičius	Bendro vykdytų pirkimų skaičiaus pasiskirstymas, proc.
1.	Karinė įranga, įrašyta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau - Vyriausybė) ar jos įgaliotos institucijos tvirtinamą Bendrąjį karinės įrangos sąrašą arba priskirtina bent vienam iš produktų tipų, išvardintų 1958 m. balandžio 15 d. Tarnybos sprendimu 255/58 patvirtintame Ginklų, amunicijos ir karinių medžiagų sąrašė	15	17,20%
2.	Įslaptinta įranga	7	8,00%
3.	Karinės ir įslaptintos įrangos detalės, sudedamosios dalys ir (arba) jų mazgai	9	10,40%
4.	Darbai, prekės ir paslaugos, tiesiogiai susiję su karine ir įslaptinta įranga ir perkami bet kuriuo šios įrangos gyvavimo ciklo etapu	45	51,70%
5.	Kariniams tikslams perkami darbai ir paslaugos	2	2,30%
6.	Įslaptinti darbai ir įslaptintos paslaugos	9	10,40%
Iš viso:		87	100,00%

10 lentelė. Viešieji pirkimai gynybos ir saugumo srityje pagal pirkimo objektą

Eil. Nr.	Pirkimai, kuriuose naudojama/nenaudojama įslaptinta informacija	Bendras vykdytų pirkimų skaičius	Bendro vykdytų pirkimų skaičiaus pasiskirstymas, proc.
1.	Pirkimai, kuriuose naudojama įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma "SLAPTAI"	4	4,60%
2.	Pirkimai, kuriuose naudojama įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma "KONFIDENCIALIAI"	6	6,90%

3.	Pirkimai, kuriuose naudojama įslaptinta informacija, žymima slaptumo žyma "RIBOTO NAUDOJIMO"	27	31,00%
4.	Pirkimai, kuriuose nenaudojama įslaptinta informacija	50	57,50%
Iš viso:		87	100,00%

11 lentelė. Viešieji pirkimai gynybos ir saugumo srityje pagal informaciją, žymimą slaptumo žymomis

Eil. Nr.	Pirkimo objekto rūšis	Bendras mažos vertės pirkimų skaičius	Bendras mažos vertės pirkimų skaičiaus pasiskirstymas, proc.	Bendra mažos vertės pirkimų vertė	
				mln. Lt	proc.
1.	Prekės	131	74,00%	1,50	41,10%
2.	Paslaugos	31	17,50%	0,43	11,70%
3.	Darbai	15	8,50%	1,72	47,20%
Iš viso:		177	100,00%	3,64	100,00%

12 lentelė. Mažos vertės pirkimų gynybos ir saugumo srityje skaičius ir vertė pagal pirkimo objekto rūšis

Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatyminis reglamentavimas 2013 metais nesikeitė, todėl liko ir problemos, su kuriomis susiduria viešųjų pirkimų sistemos dalyviai, vykdydami specifinius - gynybos ir saugumo srities - viešuosius pirkimus. Tarnyba 2013 metais aktyviai dalyvavo teikiant pastabas ir siūlymus dėl įstatymo nuostatų tobulinimo. Nustačius ir įvertinus svarbiausias problemines sritis, parengtas ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktas Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo pakeitimo projektas. Jame siūloma:

- aiškiau reglamentuoti išimtis, kada pirkimams įstatymo reikalavimai netaikomi,
- nustatyti galimybę perkančiosioms organizacijoms supaprastintus pirkimus, nesusijusius su įslaptinta informacija, atlikti atviro konkurso būdu,
- išsamiai išvardinti mažos vertės pirkimams taikomus reikalavimus,
- reglamentuoti pirkimo dokumentų teikimą, pasiūlymų atmetimo pagrindus ir pan.

7. 2014 METŲ VEIKLOS PRIORITETAU

Tarnyba, vykdydama savo misiją ir funkcijas, 2014 metais didžiausią dėmesį skirs **viešųjų pirkimų efektyvumo didinimui ir veiksmingai pirkimų kontrolei.**

2014 metais, siekiant tobulinti viešuosius pirkimus reglamentuojančius teisės aktus ir rekomendacinio pobūdžio dokumentus, Tarnyba aktyviai dalyvaus rengiant Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimus, reikalingus naujų ES viešųjų pirkimų direktyvų įgyvendinimui. Tarnyba taip pat parengs:

- Projektavimo paslaugų viešųjų pirkimų rekomendacijas,
- Informavimo ir viešinimo paslaugų pirkimo rekomendacijas,
- Rekomendacijas, kuriomis siekiama sumažinti galimybes piktnaudžiauti perkant interneto ir internetines paslaugas,
- Perkančiųjų organizacijų supaprastintų viešųjų pirkimų pavyzdines taisykles,
- Tarptautinių viešųjų pirkimų skelbimų tipinių formų pildymo rekomendacijas.

Ir toliau viena iš prioritetinių Tarnybos veiklos sričių išliks viešųjų pirkimų dalyvių kvalifikacijos viešųjų pirkimų, taip pat ir viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, tobulinimas. Mokymo ir metodologijos veikla bus nukreipta viešuosiuose pirkimuose skatinti ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų.

Atlikti 2013 metais ir ankstesni darbai anaipol neužbaigia elektroninių pirkimų plėtros, todėl Tarnyba 2014 metais sieks:

- gerinti CVP IS funkcionalumą, tęsti jos plėtrą,
- keisti ir atnaujinti CVP IS sudarančias informacines sistemas, diegti naujas priemones ir funkcijas, didinti informacinių sistemų resursus,
- integruoti CVP IS su kitomis valstybės informacinėmis sistemomis.

2014 metais Tarnyba pradės naudoti sukurta elektroninę viešųjų pirkimų ir viešųjų pirkimų sutarčių rizikos valdymo sistemą, kuri padės nustatyti ir kontroliuoti rizikingiausius viešuosius pirkimus, pirkimo sutartis, perkančiąsias organizacijas, pirkimų sektorius.

2014 m. Tarnyba ir toliau stiprins prevencinę, t.y. viešųjų pirkimų iki pirkimo sutarties sudarymo (ex-ante), kontrolę, o atsižvelgdama į 2013 metais pastebėtas neigiamas pirkimo sutarčių vykdymo tendencijas, 2014 metais didelį dėmesį skirs pirkimo sutarčių vykdymo kontrolei.

1. 2013 METAIS TARNYBAI SKIRTI ASIGNAVIMAI

Išlaidų pavadinimas	2013 m.			
	Finansavimo šaltinis: 1.1.1.1.1* (tūkst. Lt)	Finansavimo šaltinis: 1.3.2.3.2** (tūkst. Lt)	Finansavimo šaltinis: 1.2.2.3.2*** (tūkst. Lt)	Iš viso (tūkst. Lt)
Darbo užmokesčiui	2587	711.7	124.3	3423
Socialinis draudimas	800	218.3	38.1	1056.4
Ryšių paslaugos	53	6.7	3.1	62.8
Transporto išlaikymas	19.9	1.6	0.3	21.8
Kitos prekės	54.7	2.2	0.4	57.3
Komandiruotės	32.4	0	0	32.4
Kvalifikacijos kėlimas	10	12.7	2.3	25
Komunalinės paslaugos	103	24.4	4.4	131.8
Kitos paslaugos	291	47.1	8.4	346.5

Išlaidoms	3951	1024.7	181.3	5157
Turtui įsigyti	226	653.7	115.3	995
Iš viso	4177	1678.4	296.6	6152

* Valstybės biudžeto lėšos

** ES 2007-2013 m. Techninės paramos lėšos

*** ES 2007-2013 m. Techninės paramos bendrojo finansavimo lėšos

Tarnybos 2013 metais įgyvendinami investiciniai projektai:

- Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamas investicinis projektas „Viešųjų pirkimų centrinės rizikos analizės sistemos kūrimas ir diegimas (I etapas), projekto kodas Nr. VP1-4.2-VRM-03-V-01-088;

- Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamas Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos plėtros projektas, kaip investicinio projekto „Informacinių technologijų plėtra” dalis;

- ES fondų lėšomis finansuojamas projektas „Viešųjų pirkimų tarnybai prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pavestų ES 2007—2013 m. struktūrinės paramos administravimo funkcijų vykdymas“, projekto kodas Nr. VP4-1.1-FM-01-V-01-004.